TRST, sobota
3. maja 1958
Leto XIV. - Št. 105 (3950)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 . Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. - Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir — MALI OGLASI: 30 lir beseda — Za Jugoslavijo cene oglasov po dogovoru.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-375

Veto SZ v Varnostnem svetu proti načrtu ZDA o Arktiki

SZ bi sprejela enostransko izjavo ZDA, da bodo ukinile pošiljanje svojih letal proti sovjetski meji - Eisenhowerjev načrt o Antarktiki - Poziv CK KP SZ zahodnim socialističnim strankam

NEW YORK, 2. — Sovjetska zveza je danes postavila veto proti ameriškemu načrtu za mednarodno inšpekcijo nad arktičnim področjem. Za ameriški načrt je glasovalo 10 delegatov, sovjetski delegat pa je glasoval proti.

Zatem je Varnostni svet zavrnil sovjetsko resolucijo, ki je zahtevala prenehanje poletov ameriških bombnikov z jedrskimi bombami proti sovjetskim mejam in ki je izražala upanje, da se bo čimprej sestala konferenca najvišjih. Za to resolucijo je glasoval samo sovjetski delegat. Švedski delegat se je vzdržal, ostali pa so glasovali proti.

Na poznejši tiskovni konferenci je sovjetski delegat Soboljev izjavil, da bi Sovjetska zveza, brez zahteve za mednarodno nadzorstvo, sprejela enostransko izjavo ZDA, s katero bi ameriška vlada sporočila, da je ameriško strateško letalstvo prenehalo pošiljati svoje bombnike z atomskimi in vodikovimi bombami proti sovjetskim mejam.

Dodal je, da SZ odklanja nadzorstvo nad arktičnim področjem, ki bi ga vsililo mehanično glasovanje v Varnostnem svetu. Mnenja je, da se je treba o tem in o drugih plateh razorožitve pogajati med državami v paritetnih pogojih na konferenci predsednikov vlad.

Ameriški državni tajnik Dulles pa je v svojem govoru v Durhamu izjavil, da je sovjetski veto «tragičen» in «strahoten». Dejal je, da strah in nevarnost ne bosta odstranjena «iz enega samega vzroka: ker Sovjetska zveza odklanja mednarodno nadzorstvo proti nenadnemu napadu».

Današnja seja Varnostnega sveta se je začela ob 11. uri po krajevnem času. Ameriški delegat Cabot Lodge je sporočil, da njegova vlada sprejema švedski popravek k ameriški resoluciji, ki povezuje načrt za nadzorstvo nad arktičnim področjem z dnevnim redom morebitne konference najvišjih.

Sovjetski delegat Soboljev je izjavil, da se njegova vlada ni premislila in da bo zavrnila ameriški načrt kljub pozivu glavnega tajnika OZN Hammarskjoelda. Soboljev je dejal, da poziv Hammarskjoelda ni okrepil njegove avtoritete. Dodal je, da je ameriški načrt «propagandistični manever, da se svetovno javno mnenje odvrne od nevarnega delovanja ameriških letal nad arktičnim področjem». Pripomnil je, da je namen tega načrta poizkus, da bi ZDA dobile informacije o obrambi SZ. «Med drugim, je omenil sovjetski delegat, zajema načrt za inšpekcije velik del sovjetskega ozemlja, medtem ko ne vključuje nobenega dela pravega ozemlja ZDA in tudi ne nobenega ameriškega oporišča.»

Za švedsko spremembo se je izrekel tudi angleški predstavnik. Dejal je, da predstavlja ameriški načrt s to spremembo «praktično in realistično» pot proti nevarnosti nenadnega napada.

Japonski delegat je pozval sovjetskega delegata, naj ne uporablja veta, in je pohvalil «moralni pogum» in «čut odgovornosti» glavnega tajnika OZN zaradi njegovega poziva v Varnostnem svetu.

Na predlog japonskega delegata so sejo prekinili, in se je nadaljevala popoldne. V odmoru pa so bila živahna posvetovanja med delegati.

Na popoldanski seji je ameriški delegat ponovno pozval SZ, naj sprejme ameriški načrt v okviru priprav za konferenco najvišjih. Toda sovjetski delegat je uporabil veto proti temu načrtu.

V zvezi s Hammarskjoeldovim pozivom je agencija Tass objavila danes sledeči komentar: «Zadnja Hammarskjoeldova izjava pomeni, kolikor podpira ameriški načrt za splošno letalsko inšpekcijo nad Arktiko, vmešavanje, ki mu ni primera, ker po tradiciji ne sme glavni tajnik OZN zavzemati stališča v korist ene ali druge stranke.»

Iz Washingtona poročajo, da je predsednik Eisenhower poslal enajstim državam, ki so zainteresirane za antarktična področja, med temi tudi SZ, spomenico, s katero predlaga ustanovitev mednarodnega režima na arktičnem področju. Če bodo omenjene države ugodno odgovorile, bodo sklicali mednarodno konferenco.

Bela hiša je nocoj obvestila časnikarje, da bodo jutri dobili važno sporočilo. Po mnenju diplomatskih krogov naj bi načrti vsebovali sledeče: 1. Demilitarizacija Antarktike. 2. Podaljšanje mednarodnega geofizikalnega leta, da se nadaljuje sodelovanje pri znanstvenih raziskovanjih v korist vseh.

Zatrjuje se, da je končni namen ameriškega načrta skleniti pogodbo, ki naj zagotovi, da se bo antarktično področje uporabljalo samo v miroljubne namene.

Države, ki so zainteresirane za področje, so: ZDA, Velika Britanija, Avstralija, Belgija, Nova Zelandija, Južna Afrika, Čile, Argentina, Norveška, Francija, Japonska in SZ.

MOSKVA, 2. — Moskovska «Pravda» poroča danes, da je centralni komite KP SZ poslal pozive socialističnim strankam devetih držav — Francije, Italije, Zahodne Nemčije, Velike Britanije, Norveške, Danske, Holandske, Belgije in Avstrije — naj začnejo skupno kampanjo proti atomski oborožitvi zahodnonemške vojske.

«Pravda» objavlja besedilo pozivov, ki so jih poslali francoski in danski socialistični stranki. Poziv francoskim socialistom pravi med drugim: «Priznati morate, da ameriška sprememba zvezne republike v odskočno desko za atomski napad, pomeni v prvi vrsti ogrožanje sosedov Zahodne Nemčije. Sedaj se zaradi opreme zahodnonemške vojske z atomskim orožjem in zaradi graditve oporišč za rakete na ozemlju te države dviga ob mejah francoske republike pošast uničevalne vojne. Vemo, da so voditelji vaše stranke pogostoma izrekli prepričanje, da Sovjetska zveza noče vojne».

Poziv pravi zatem, da bo delovanje, ki ga SFIO vodi v korist mednarodnega pomirjenja, vedno naletelo na razumevanje in podporo komunistične stranke SZ, in zaključuje: «Želimo kakršno koli izmenjavo pogledov med našima dvema strankama glede praktičnih ukrepov za obrambo miru.»

Poziv danski socialistični stranki, ki je podoben pozivu SFIO, pravi še posebno, da je sovjetska komunistična stranka s spoštovanjem sprejela dejstvo, da je danski ministrski predsednik na zadnjem svetu NATO odklonil dovoljenje za atomsko orožje in raketna oporišča na danskem ozemlju.

Oba poziva pravita dalje: «Centralni komite se obrača na vašo stranko s predlogom, da se napravi vse mogoče za preprečitev naraščajoče nevarnosti atomske vojne. Znano je, da so odločne akcije narodov vseh dežel večkrat onemogočile načrte napadalcev, ko so ti skušali sprožiti nov svetovni spopad. To se je na pr. zgodilo med krizo na Srednjem vzhodu jeseni 1957.

Sovjetska vlada in vlade drugih miroljubnih držav delajo sedaj realistične korake in napore, da dosežejo konferenco najvišjih, ki naj ustvari pogoje za zmanjšanje mednarodne napetosti.»

Bombardiranje Vzhodne Indonezije

Letala s Formoze z ameriškimi piloti

DJAKARTA, 2. — Pet oseb je umrlo in 23 je bilo ranjenih, ko je letalo nedoločene narodnosti v pristanišču Kendari (južnovzhodni Celebes) bombardiralo indonezijsko trgovsko ladjo «Intata», na kateri so se peljali muslimanski romarji. To je že sedmi letalski napad od 28. aprila na ladje, ki so se nahajale v indonezijskih vodah.

V komentarju Dullesovih izjav na včerajšnji tiskovni konferenci je indonezijski zunanji minister Subandrio zatrdil, da so uporniki na Sumatri in Celebesu sprejeli za 10 milijonov dolarjev vojne opreme in da bo napravil za ameriškega veleposlanika v Djakarti poročilo o udeležbi ameriških državljanov pri uporu.

Neki vladni predstavnik je izjavil, da so uporniška letala povzročila v vzhodnem predelu indonezijskega otočja smrt 10 oseb ter škodo za več milijonov. Dostavil je, da prihajajo ta letala z oporišč izven Indonezije ter je upornike obtožil, da hočejo izzvati tuj poseg v indonezijski spor.

Indonezijski ministrski predsednik Djuanda je izjavil, da ima njegova vlada dokaze, da so letala, ki so bombardirala vzhodne predele Indonezije, vzletela s Formoze in da so njih piloti bili ameriški državljani.

Podpolkovnik Barlian, poveljnik južne pokrajine Sumatre, predela, ki je ostal ves čas nevtralen, je bil razrešen svojih funkcij, ker se ni pokoraval ukazom vlade, da bi sprejel ukrepe proti uporniškim elementom na svojem ozemlju. Namesto njega je postavljen podpolkovnik Harum Sohar. Ko je pred nekaj dnevi general Nasution ukazal majorju Newawiju, šefu glavnega stana Južne Sumatre, naj pride v Djakarto, da bi pojasnil, na kak način je pomagal upornikom, je Newawi pobegnil.

Danes bo izročena zahodna nota o konferenci

PARIZ, 2. — Noto treh zahodnih držav o pripravljalnih razgovorih za konferenco najvišjih bodo izročili trije veleposlaniki v Moskvi jutri sovjetskemu zunanjemu ministru Gromiku. Dokument je že pripravljen. Ker pa je danes v Moskvi praznik, ga bodo izročili jutri.

Noto so nekoliko spremenili, toda potrjuje, da se nameravajo tri zahodni veleposlaniki ločeno razgovarjati z Gromikom in ne privolijo, da bi pri razgovorih sodelovali tudi predstavniki CSR in Poljske.

Dulles odpotoval v Kopenhagen

WASHINGTON, 2. — Ameriški državni tajnik Dulles je danes odpotoval z letalom v Kopenhagen, kjer bo od 5. do 7. maja sestanek sveta zunanjih ministrov NATO. Izjavil je, da bodo zunanji ministri na tem sestanku napravili obračun o rezultatih, ki so jih dosegli po konferenci predsednikov vlad, ki je bila decembra v Parizu, ter bodo razpravljali o vprašanjih, ki jih bodo morali v bodoče reševati.

Dulles je dalje izjavil, da se bo ob povratku iz Kopenhagna ustavil nekaj ur v Berlinu. En dan se bo ustavil v Parizu, kjer se bo udeležil letnega sestanka ameriških veleposlanikov v Zahodni Evropi. Med potjo v Kopenhagen se je ustavil v Durhamu, v državi New Hampshire, kjer je imel govor. V Kopenhagen bo prispel jutri popoldne.

V svojem govoru v Durhamu je Dulles, kakor je že običaj pri vseh takih njegovih govorih, govoril o «komunistični nevarnosti» in o načrtih Sovjetske zveze «proti svobodnemu svetu».

Omenil je tudi sovjetski veto v Varnostnem svetu in dejal, da bo treba «po volji Sovjetske zveze še dalje živeti na robu strašnega prepada, medtem ko bi se lahko takoj oddaljili od njega».

Semjonov na kliniki v Bonnu

BONN, 2. — Namestnika zunanjega ministra SZ Semjonova, ki je 26. aprila, ko je spremljal Mikojana na obisku v Bonnu, dobil srčni napad, so danes spravili v kliniko univerze v Bonnu. V zadnjih 24 urah se je njegovo zdravstveno stanje precej poslabšalo. Počivati bo moral nekaj časa, preden se bo lahko vrnil v Moskvo. Vendar pa Semjonov ni v smrtni nevarnosti, trdijo v krogih sovjetskega veleposlaništva. Zdravi ga prof. Paul Martini, ki je tudi osebni zdravnik Adenauerja.

Ob svojem uradnem ustoličenju

Frondizi napoveduje akcijo za gospodarsko ozdravljenje

Napovedal je vzpostavitev sindikalne enotnosti in pomoč narodom, ki se borijo proti kolonializmu - Demonstracije peronistov - Gronchi povabil Frondizija na uraden obisk

BUENOS AIRES, 2. — Skupine peronistov so včeraj ves dan demonstrirale v Buenos Airesu, kjer je novi predsednik Arturo Frondizi uradno prevzel oblast. Peronisti so demonstrirali proti dosedanji vladi generala Arambura in vzklikali Peronu. Zlasti pa so s svojimi vzkliki ostro napadali bivšega podpredsednika Rojasa. Tudi med parado, ki je bila ob priliki ustoličenja Frondizija, so skupine peronistov žvižgale, ko so v povorki šle mimo mornariške enote.

Peronistično «taktično poveljstvo», ki predstavlja sedanje peronistično gibanje, je nekaj ur pred ustoličenjem Frondizija objavilo manifest, v katerem označuje začasno vlado Arambura «sramoto in tiranijo, ki je onečastila vse, kar je domovina imela dobrega, častnega in pravičnega».

Omenjeno poveljstvo pravi zatem, da je peronistično gibanje omogočilo s svojim odporom «likvidacijo tega protiljudskega režima» in da sedaj zapušča ilegalnost in zahteva «svoje zakonite pravice». Manifest izreka zatem solidarnost s Peronom in pravi: «Prepričani smo, da predstavljamo edino ljudsko politično-socialno silo, ki lahko tolmači želje in upe argentinskega ljudstva.»

Na koncu pravi manifest, da začenja to gibanje sedaj novo razdobje v svoji zgodovini. Med demonstracijami so aretirali okoli sto peronistov.

Komunistična stranka pa je ob 1. maju organizirala javno zborovanje, ki se ga je udeležilo nad 20.000 oseb. Po zborovanju so priredili povorko do sedeža centralnega komiteja komunistične stranke. Demonstranti so vzklikali proti ZDA in proti podpredsedniku Nixonu, ki se je uradno udeležil proslav ob ustoličenju Frondizija. Zborovanje je organizirala tudi socialistična stranka. Po govoru socialističnih voditeljev so se zborovalci razšli.

Novi predsednik Frondizi je ob svojem ustoličenju obrazložil svoj program. Med drugim je izjavil, da je gospodarski položaj Argentine tragičen. Pripomnil je, da mora v Argentini začeti vladati pravičnost. Toda za izboljšanje gospodarskega položaja je potrebno za sedaj uvesti strog varčevalni sistem, ker so državne blagajne prazne in sploh ni nobenih zalog zlata in deviz. Inflacija se vsak dan bolj veča. Če se bo nadaljevala dosedanja gospodarska politika, bo morala vlada ustaviti plačila doma in v tujini. Primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci 764 milijonov dolarjev, in dohodki krijejo samo 54 odstotkov proračunskih izdatkov.

Frondizi je zatem obrazložil svoj program, kakor sledi: 1. Zaustaviti inflacijo, toda ne z omejitvijo potrošnje, pač pa s povečanjem proizvodnje. 2. Izboljšati pogoje za zunanjo trgovino, posebno sporazumno z drugimi državami Latinske Amerike za obrambo cen surovin. Toda edina učinkovita politika bo za nekaj časa zmanjšanje uvoza na najnujnejše. 3. Spodbujanje investicij domačega kapitala. 4. Spodbujanje tujih investicij. 5. Razvoj energetskih bogastev, toda ne da bi pri tem uporabljali sistem koncesij. Frondizi bo osebno prevzel vodstvo argentinskega monopola petroleja, ker bo gospodarsko ozdravljenje Argentine v veliki meri odvisno od tega, da si Argentina zagotovi količine petroleja, ki ga potrebuje. 6. Razvoj jeklarske industrije. 7. Modernizacija poljedelstva in pomoč, da dobijo zemljo tisti, ki jo obdelujejo. Frondizi ne bo zahteval nobenih novih ukrepov za nacionalizacijo, toda napravil ne bo «niti enega koraka nazaj kar se tiče že nacionaliziranih podjetij».

Kar se tiče zunanje politike, je Frondizi poudarjal veliko razliko med Severno in Južno Ameriko glede narodnega bogastva. Argentina mora še dalje ostati v organizaciji ameriških držav in v OZN. Toda njeni predstavniki bodo morali pomagati vsem narodom, ki se borijo proti vsaki obliki kolonializma ter politične, gospodarske in vojaške odvisnosti. Argentina bo trgovala z vsemi državami brez razlike, toda predvsem v okviru Latinske Amerike.

Frondizi je sporočil tudi, da bo zahteval od kongresa «obširno in velikodušno amnestijo». V Argentini ne bo več prepovedano imeti svoje mnenje. Vzpostavili bodo sindikalno enotnost v okviru Splošne zveze dela. Oborožene sile pa ne bodo več odločale o prihodnosti dežele. «Ta odločitev pritiče predstavnikom ljudstva.»

V okviru novega programa za varčevanje, ki ga je včeraj napovedal Frondizi, je argentinska vlada danes blokirala vsa dovoljenja za uvoz. Zakladno ministrstvo je poslalo okrožnico vsem bankam, v kateri sporoča, da ne bodo dajali novih dovoljenj za uvoz. Prav tako ne bodo podaljšali sedanjih dovoljenj ter bodo razveljavili vsa tista dovoljenja, ki so bila že odobrena, a jih niso še izročili prizadetim.

Italijansko delegacijo pri ustoličenju Frondizija vodi predsednik ustavnega sodišča Gaetano Azzariti. Ta je danes izročil Frondiziju vabilo predsednika Gronchija, naj obišče Italijo. Azzariti je danes govoril po argentinskem radiu ter pozdravil argentinsko ljudstvo in italijansko skupnost v Argentini.

Preprečen poskus državnega udara v Kolumbiji

BOGOTA, 2. — Davi so preprečili poizkus državnega udara proti kolumbijski vladi. Poizkus je vodila vojaška policija.

Uradno sporočajo, da gre samo za bataljon vojaške policije, medtem ko so ostale vojaške sile ostale lojalne nasproti vladi. Okrog 800 mož redne vojske ima obkoljen omenjeni bataljon upornikov. Do poskusa državnega udara je prišlo 48 ur pred predsedniškimi volitvami, ki bodo prihodnjo nedeljo.

Kot je razvidno iz poznejših vesti, je bil poskus državnega udara zatrt brez prelivanja krvi.

Danilo Dolci pred prizivnim sodiščem

PALERMO, 2. — Pred tukajšnjim prizivnim sodiščem se je pričel danes ponovni proces proti pisatelju Danilu Dolciju in drugim obtožencem, ki so bili 30. marca 1956 pred sodiščem v Palermu obsojeni. Proti takratni obsodbi, po kateri je bil Dolci z ostalimi obsojen na dva meseca in 15 dni, so vložili priziv tako obsojenci kot tudi državni pravdnik.

Ugibanja o vsebini današnjih sklepov na sestanku vrhovnega obrambnega sveta

Nedopustno vmešavanje škofov v volilno kampanjo

(Od našega dopisnika)

RIM, 2. — Danes dopoldne se je sestal vrhovni obrambni svet na redno zasedanje v palači Kvirinala pod predsedstvom predsednika republike. Navzoči so bili še: predsednik vlade Zoli, zunanji minister Pella, zakladni minister Medici, notranji minister Tambroni, obrambni minister Taviani, minister za industrijo in trgovino Gava in načelnik glavnega štaba gen. Mancinelli, tajnik zasedanja pa je bil Edoardo Martino.

Po sestanku je bilo izdano poročilo, v katerem se poudarja, «da se je — v zvezi z namigovanji jutranjega tiska — iz krogov predsednika vlade zvedelo, da spada sestanek med normalna periodična posvetovanja». Uradno poročilo dodaja, da je «sam predsednik vlade Zoli že večkrat izjavil, da vlada v tem trenutku ne namerava zavzemati posebnih stališč v pričakovanju izida prihodnjih volitev».

Po drugi strani pa politični opazovalci pripominjajo, da je bilo današnje zasedanje obrambnega sveta važno, ker je bilo tik pred zasedanjem atlantskega sveta, ki bo 5. t.m. v Kopenhagnu. Zaradi tega se upravičeno smatra, da so na današnjem zasedanju sprejeli zelo važne sklepe, da pa bodo njihovo izvajanje odložili na dobo po volitvah. Trdi se, da se ti sklepi tičejo nekaterih ukrepov, ki so v zvezi s sporazumi o razširitvi «poola» za klasično oborožitev vseh držav, ki so članice Zahodnoevropske zveze (ZEZ). Gre v prvi vrsti za preureditev nekaterih italijanskih tovarn, ki bodo vključene v evropski proizvodni svet za izdelavo klasičnega orožja. Poleg tega naj bi bili danes sklenili, kako preseliti nekatere industrijske objekte, tako da bi jih čimbolj oddaljili od vojaških oporišč. Na sestanku so proučili tudi razporeditev oporišč za izstrelke na italijanskem polotoku.

V zvezi z volilnimi pripravami je bilo danes uradno sporočeno, da so pristojni uradi odobrili povezavo vseh 155 skupin, ki so povezavo predložile in ki zajemajo 1942 kandidatov brez treh kandidatur v Dolini Aosta. Odobrena povezava se tiče samo senatnih volitev.

Kot smo že poročali, bo prihodnji torek seja vlade, na kateri bo notranji minister Tambroni poročal o poteku volilne kampanje. Zunanji minister Pella pa je odpotoval v Švico, kjer je v Bernu predaval o važnosti evropske gospodarske skupnosti. Nato pa bo odpotoval v Kopenhagen na sestanek atlantskega sveta.

Prvomajske proslave po vsej državi so bile v znaku volitev in vsi govorniki so svoje govore prikrojili v tem smislu. Kljub temu pa se volilna kampanja še vedno ni razživela. Na splošno se sodi, da je temu vzrok dejstvo, da je ogromna večina volivcev že opredeljena. Izjema so le tisti, ki so v zadnjih petih letih pridobili volilno pravico, ker so dosegli 21 leto starosti. Toda teh je le okrog 8 odstotkov vseh volivcev.

Italijanski škofje pa so s svoje konference poslali na vse župnije izjavo o volitvah, v kateri pozivajo vernike, da je njihova «dolžnost glasovati in izvajati volilno pravico v skladu z načeli katoliške vere in z odloki Cerkve». To izjavo je klerikalni «Quotidiano» obrazložil tako, da škofje pozivajo vernike, da ne smejo glasovati za komunistično in socialistično stranko. Tudi tokrat gre za očitno nedovoljeno vmešavanje škofov v politične notranje zadeve države.

Še pred tem pa je krščansko demokracijo podprlo vatikansko glasilo, tako da je celo republikanski prvak La Malfa na svojem današnjem zborovanju v Folignu izjavil med drugim: «Tisto, kar krščanska demokracija nikakor ne sme storiti je: trditi, da kdor ne glasuje za KD služi komunizmu. To je nelojalna propaganda, ki poglablja razlike s krščansko demokracijo. Tisto, kar «Osservatore Romano» in cerkveni dostojanstveniki ne morejo storiti je, da ne smejo pozivati vseh katolikov, naj volijo za krščansko demokracijo. V tem primeru bi kršili točne določbe konkordata in republikanci ter radikali resno presojajo položaj, ki bi spričo takega vmešavanja nastal».

Vsi trije sindikati sporočajo, da je še vedno v veljavi sklep o stavki, ki so jo napovedale kategorije električarjev za 5. in 6. t. m. ker medtem ni bilo nobene spremembe glede njihovih zahtev. V Bariju pa so demonstrirali brezposelni pred pokrajinsko palačo in zahtevali otvoritev delavnic - šol. Napadla jih je policija, tako da je prišlo do spopada, med katerim so bili trije demonstranti aretirani.

A. P.

Burgiba bo sprejel delegacijo tangerske konference

TUNIS, 2. — Sestanek med tuniškim predsednikom Burgibo in delegacijo tangerske konference, ki je bil določen za jutri, je bil odložen na torek.

Delegacija konference, v kateri so predstavniki tuniške stranke Neodestur, maroške stranke Istiklal in alžirske narodnoosvobodilne fronte, je prišla v Tunis danes. Poročala bo Burgibi o tangerski konferenci, ki se je med drugim izrekla za ustanovitev svobodne alžirske vlade ob podpori Tunizije in Maroka.

Zaradi stavke v Londonu ustavljen avtobusni promet

LONDON, 2. — Britanski minister za delo je danes še enkrat odklonil posredovanje v sporu med sindikatom transportnih delavcev ter ravnateljstvom javnih prevozov v Londonu. Stavka je torej skoraj neizogibna. Tako bo v noči od nedelje do ponedeljka prenehalo delati 50.000 voznikov in sprevodnikov in 8.500 dvonadstropnih avtobusov v Londonu bo obstalo. Podzemeljska železnica bi sicer morala delovati, ni pa izključeno, da se iz solidarnosti ne bodo priključili stavki tudi uslužbenci te železnice.

Ugibanja o Nehruju

NOVI DELHI, 2. — Po hodnikih indijskega parlamenta mnogo razpravljajo o morebitni ostavki Nehruja. Menijo, da bo Nehru vsaj začasno zapustil oblast. Če bo odstopil, bodo morali sestaviti novo vlado. S tem v zvezi menijo, da bosta morebitna kandidata kot Nehrujeva naslednika sedanji notranji minister Pandit Pant ali pa predsednik republike dr. Rajendra Prasad, ki je zelo priljubljen v državi in uživa splošno spoštovanje.

Vztrajno se tudi govori, da bi Nehrujeva sestra Lakšmi Pandit, ki je sedaj visoka komisarka v Londonu, v tem primeru postala zunanja ministrica.

Ukvarjal se bo s svinjami

LONDON, 2. — Filip, princ edimburški ter soprog britanske kraljice, se je odločil, da bo redil svinje. Na zemljišču, velikem 30 ha, v Sandringhamu, gradi sedaj svinjake za najmanj 2000 prasičev. Vzroki za to odločitev niso znani.

BEIRUT, 2. — Včeraj je v vrtu blizu stanovanja libanonskega predsednika Samuna in voditelja opozicije Pharona eksplodiral peklenski stroj. Ni bilo žrtev.

Ker so mu socialisti odrekli sodelovanje

Pleven prosi predsednika naj ga razreši mandata

Coty pa se hoče prej posvetovati z nekaterimi voditelji
Velika bitka v Alžiru

PARIZ, 2. — Če ne pride do nepričakovanih sprememb, se nocoj zdi, da Plevenov poizkus za sestavo vlade ni uspel. Socialistična stranka je danes sklenila, da ne bo sodelovala v Plevenovi vladi, čeprav je pripravljena podpreti jo s svojimi glasovi. Glavni tajnik stranke Mollet je v svojem govoru izjavil, da socialisti ne morejo v sedanjih okoliščinah prevzeti odgovornosti v vladi skupno s konservativci.

Po sprejemu socialistične delegacije, ki mu je uradno sporočila sklep SFIO, je Pleven odšel k predsedniku republike, katerega je prosil, naj ga razreši poverjene mu naloge.

Po razgovoru s predsednikom Cotyjem je Pleven izjavil, da se je njegov poizkus, da bi sestavil vlado narodne enotnosti izjalovil, in je zaradi tega zaprosil predsednika republike, naj ga razreši poverjene mu naloge. Coty pa se ni še odločil in je izjavil, da se bo prej posvetoval z nekaterimi voditelji. Jutri bo sprejel Molleta, neodvisnega Pinaya in predsednika MRP Pflimlina.

Tudi radikalna skupina se je na splošno ugodno izrekla za Plevenove poizkuse, toda svoj končni odgovor je podredila sodelovanju socialistov v vladi. Zato je verjetno, da bo tudi MRP zavzela enako stališče kakor radikali. To se pravi, da bo odklonila sodelovanje.

Pleven, ki je danes nadaljeval svoja posvetovanja v gospodarskih in socialnih zadevah, ni dobil niti enega pristanka za sodelovanje v vladi, ker tudi konservativci postavljajo pogoje in zahtevajo nova pojasnila.

Danes je že 17. dan vladne krize in vse je še na isti točki, kakor je bilo dan po Gaillardovem padcu. Toda položaj se je še poslabšal, ker je vedno teže najti podlago za rešitev francosko-tuniškega spora. Gospodarski položaj pa se vedno bolj slabša. Morda je Mollet prav zaradi tega odrekel Plevenu sodelovanje.

Iz Alžira pa javljajo, da je v bližini kraja Souk - Ahras od včeraj v teku srdita bitka, pri kateri sodeluje okoli tisoč Alžircev in veliko število francoskih vojakov ob podpori letalstva in topništva. Po trditvah francoskih vojaških oblasti so Alžirci zgubili do sedaj 400 mož. Svojih izgub francosko poveljstvo ne javlja. Toda po vesteh, ki so prišle v poslednjih urah, je padlo okoli 70 francoskih vojakov, drugih 20 pa pogrešajo. O drugih spopadih poročajo tudi s področja Kabilije, kjer je padlo 96 Alžircev.

Naserjevi razgovori v Moskvi

MOSKVA, 2. — Predsednik Združene arabske republike Naser je bil danes zjutraj gost na posestvu Hruščeva v predmestju Moskve, kjer sta oba državnika nadaljevala «neuraden razgovor».

Pozneje je skupno s člani svojega spremstva obiskal glavno mošejo v Moskvi. Ob njegovem prihodu ga je šejk Kamaredin Saleh, ki je imam v SZ, pozdravil v arabskem jeziku in je poudaril, da se muslimani v Sovjetski zvezi veselijo tesnega sodelovanja med SZ in Združeno arabsko republiko.

Po tem obisku so bili člani egiptovske delegacije na kosilu, ki ga je priredil Nikita Hruščev. Popoldne pa so na stadionu «Lenin» prisostvovali nogometni tekmi med «Spartakom» in «Torpedom».

SEUL, 2. — Danes so bile na Južni Koreji volitve za izvolitev 233 poslancev. Izid volitev bo objavljen jutri.

Osem mrtvih pod plazom

REGGIO CALABRIA, 2. — V noči od srede na četrtek je velik plaz zasul dve hiši v vasi Calanna pod Aspromontom. Pri tem je izgubilo življenje osem oseb. Ena izmed hiš je bila popolnoma porušena in v njej je našlo smrt sedem oseb: štirje otroci od 4 do 12 let, potem enoletni otrok, ki so ga našli ob prsih matere, in stara mati. V drugi hiši, ki se je le deloma porušila, pa je izgubil življenje 10-letni deček, medtem ko je ostala njegova 16-letna sestra živa; nad njo so se namreč prekrižali trami tako, da je pod njimi ostalo toliko prostora, da je ostala mladenka nepoškodovana.

Danes je bil slovesen pogreb osmih žrtev.

V Siriji 200 mrtvih zaradi zastrupljenja

DAMASK, 2. — List «An Nasr» piše danes, da je zaradi zastrupljenja z nekim zelo močnim sredstvom proti insektom umrlo vsega skupaj 200 oseb in ne samo 93, kot je bilo pomotoma prvotno objavljeno. Do teh številnih smrtnih primerov je prišlo, dostavlja list, zaradi nepreviden uporabe tega strupa, ki se prodaja izključno za uničevanje škodljivih insektov na poljih, medtem ko ga mnoge osebe uporabljajo za dezinfekcijo svojih stanovanj in še za druge potrebe. Sprejeti so bili vsi ukrepi, da se prepove prodaja tega sredstva.

TRIVANDRUM (Indija), 2. — V zadnjih dneh so zabeležili v državi Kerala 95 smrtnih primerov zaradi zastrupljenja. Razen tega pa je še drugih 265 primerov brez tako hudih posledic. V Trivandrumu se je zastrupilo 5 študentov. Ugotovilo se je, da je bil v jedeh, ki so jih jedli v neki mestni restavraciji, cinkov fosfat. Prejšnji teden pa je zaradi pokvarjenih jedi umrlo 22 vojakov. Oblasti vodijo preiskavo.

Ameriški pacifisti aretirani pri Honolulu

HONOLULU, 2. — Enote ameriške obalne straže so danes ustavile ladjo «Golden Rule» 3 kilometre od Honolula, na kateri so bili štirje ameriški pacifisti, ki so nameravali protestirati proti napovedanim ameriškim jedrskim poizkusom v Pacifiku in so včeraj odpluli z omenjeno ladjo proti otočju Eniwetok. Pripeljali so jih v Honolulu in jih zaprli v tamkajšnji zapor pod obtožbo, da se niso pokorili ukazu zveznega sodnika, ki jim je prepovedal izvedbo njih načrta. Vsi štirje so odklonili začasno svobodo proti kavciji. Razprava proti njim bo prihodnji teden pred sodiščem v Honolulu.

V Washingtonu je «akcijski pacifistični odbor proti jedrskemu orožju» organiziral danes protestno zborovanje proti aretaciji omenjenih štirih pacifistov. Skupina demonstrantov je nosila table z napisi «Izpustite posadko ladje «Golden Rule»», «Prenehajte jedrske poizkuse». Demonstranti so se zbrali pred sedežem ameriške komisije za atomsko energijo. Podobna protestna zborovanja so organizirali tudi v drugih velikih ameriških mestih.

Oscar Torp je umrl

OSLO, 2. — Včeraj zvečer je podlegel možganski krvavitvi 64-letni predsednik norveškega parlamenta in bivši ministrski predsednik Oscar Torp. Bil je eden od najstarejših predstavnikov norveške socialistične stranke. Od 1951 do 1956 je bil ministrski predsednik, nakar mu je sledil sedanji predsednik Gerhardsen, ki je tudi socialist. Še prej pa je bil že minister za obrambo, za socialne zadeve, za finance in za preskrbo.

Norveški ministrski predsednik Gerhardsen bo na uradnem obisku v Veliki Britaniji od danes do 6. maja. Tako bo dopolnil obisk, ki ga je začel v oktobru 1956 pa ga je moral prekiniti zaradi sueških dogodkov.

V višino 24.300 m z letalom

MARSEILLE, 2. — Potem ko je že izboljšalo hitrostni rekord dviganja, je francosko letalo «Trident» z raketnim motorjem danes zrušilo tudi rekord poleta v višino. Pod vodstvom pilota Carpentiera se je letalo dvignilo 24.300 m visoko ter tako prekosilo dosedanji rekord 23.470, ki ga je postavilo neko ameriško letalo «Grumman».

Ezra Benson obišče SZ

WASHINGTON, 2. — Ameriški minister za poljedelstvo Ezra Taft Benson je sporočil, da je sprejel vabilo, naj obišče Sovjetsko zvezo julija ali pozneje.

Benson bo ostal v SZ deset dni ter bo obiskal razna kmetijska posestva in raziskovalna središča.

Prvi maj v FLRJ

BEOGRAD, 2. — Prvikrat po osvoboditvi so mednarodni praznik dela proslavljali v Jugoslaviji brez vojaške parade in brez povorke sindikalnih in državnih organizacij. Po vsej državi so 1. maj proslavili s svečanimi akademijami ter s kulturno-umetniškimi prireditvami, tekmami in množičnimi izleti. V Beogradu, Skopju in v drugih mestih je šla po mestnih ulicah povorka, v kateri so sodelovali orkestri in zbori kulturno-umetniških društev. V vseh mestih so imeli javne koncerte. Večer pred 1. majem so v mestih priredili baklade, v mnogih krajih pa so po bližnjih vrhovih prižgali kresove, posebno v Sloveniji. V prazničnem razpoloženju je Split pozdravil štafeto mladine, ki nosi pozdrave predsedniku Titu.

Mladina iz tovarne torpedov je preživela dva dni z graditelji avto ceste. V mnogih mestih so 1. maj proslavili z razstavami in z otvoritvijo novih objektov.

DUBROVNIK, 2. — Delegacija Združene arabske republike, v kateri sta minister za socialno politiko egiptovske pokrajine in minister za socialno politiko sirske pokrajine, je včeraj obiskala Sarajevo in hidrocentralo Jablanico, danes pa je prišla v Dubrovnik.

Pričel se je filmski festival v Cannesu

CANNES, 2. — *Danes zvečer se je pričel mednarodni filmski festival v Cannesu. Predvajali so francoski kratkometražni film «Gioconda» ter švedski dokumentarni film o Indiji. Festivala se udeležuje petintrideset držav (približno polovica samo s kratkimi filmi) ter pet «opazovalcev».*

Otvoritvenemu večeru sta predsedovala šef kabineta ministra za trgovino in industrijo Delhomme in Danielle Darrieux. Sklenili so namreč, da bo vsak večer predsedovala po ena igralka. Jutri bo še na vrsti Danielle Darrieux, nakar bo sledila Jeanne Moreau. Nenajavljena sta se pojavila princ in princesa iz Monaka.

Na otvoritvenem večeru je bilo mnogo igralk. Sofia Loren je prispela dopoldne na letališče iz Zuericha; iz ZDA je prispela Mitzi Gaynor, iz Sovjetske zveze pa Tatjana Samojlova, glavna igralka v sovjetskem filmu «Ko preletavajo štorklje», ki bo na sporedu jutri.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 19,8, najnižja 11,9, zračni tlak 1024,7, veter severovzhodnik 5 km na uro, vlaga 57 odst., morje razburkano, temperatura morja 13.
Vreme danes: Pretežno jasno.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 3. maja
Najd. sv. križa, Laska
Sonce vzide ob 4.51 in zatone ob 19.14. Dolžina dneva 14.23. Luna vzide ob 19.24 in zatone ob 4.45.
Jutri, NEDELJA, 4. maja
Florijan, Cvetko

Po prvomajskih proslavah

Včeraj je zopet oživela volilna kampanja strank

Občinski uradi so razdelili okrog 200.000 volilnih potrdil

Po prvomajskem prazniku, ki je predstavljal nekak odmor v neposredni volilni kampanji, je bilo sinoči več volilnih zborovanj, ki so razmeroma zabeležila še dobršen obisk. Vidali je govoril v Lonjerju številnim poslušalcem ter je poudaril, da se je Komunistična partija vedno zavzemala za pravice Slovencev. V nadaljevanju je ostro obsodil politiko KD ter se norčeval iz predvolilnih obljub, saj je ta stranka ob prihodu italijanske oblasti v Trst govorila o 70 milijardah lir, sedaj pa obljublja 45 milijard lir. Za njim je v slovenščini govoril Kodrič, ki je obravnaval predvsem slovenska nacionalna vprašanja.

Na Proseku pa sta govorila za PSI dr. Pincherle in Bidovec. Dr. Pincherle je zagotovil, da se bo Socialistična stranka borila za slovenske pravice in je izrazil zaupanje, da ji bo v tej borbi uspelo doseči tak položaj kot je bil nekdaj, ko so socialisti združevali delavce slovenske in italijanske narodnosti.

Bidovec je orisal vedno težavnejši tržaški gospodarski položaj, krizo industrije, upadanje pomorstva in raztočo brezposelnost, kljub temu, da se je petnajst tisoč Tržačanov izselilo v tujino. Za to je odgovorna KD, ki ne bi rešila tržaških težav, tudi če bi izpolnila svoj volilni program, poln obljub. Zato je treba ob teh volitvah združiti vse sile, da se porazi ta največji sovražnik delovnega ljudstva, ki je še zlasti sovražnik nas Slovencev. Govornik je ob zaključku pozval volivce, da prav iz teh razlogov volijo socialiste, saj Slovenci tako iz narodnostnih kot socialnih razlogov lahko podpremo samo delavsko stranko.

Na Trgu Perugino je za PSDI govoril prof. Dulci, ki je zlasti ostro polemiziral s Krščansko demokracijo in jo obtožil, da je kriva za vse tržaške gospodarske in socialne težave. Socialdemokrati bodo v teh dneh pričeli z vrsto zborovanj v okoliških vaseh, na katerih bo govoril njihov kandidat in tajnik stranke profesor Lonza. Na drugem mestu poročamo o prvomajskih proslavah, katere so organizirali sindikati in Neodvisna socialistična zveza. PSDI pa je imela na Trgu Garibaldi zborovanje, kjer je govoril prof. Lonza. Popoldne pa so imeli ljudsko veselico pri Sv. Soboti.

Občinski uradi so razdelili okrog 200.000 volilnih potrdil in je ostalo nerazdeljenih okrog 10.000 potrdil. Gre za osebe, ki so med tem časom umrle, se izselile, pomorščake itd. in bodo ta potrdila sedaj proučili na anagrafskem uradu. V ponedeljek pa bo občinski komisar Mattucci imenoval 1640 skrutinatorjev.

—«»—

Volilna zborovanja

PSI

Ob 18. uri Trg Volontari Giuliani (Arnaldo Bressan), ob 20. uri Ricmanje (Stane Bidovec).

KPI

Ob 18.30 pri Sv. Jakobu (senator Giovanni Roveda), ob 20.30 na Opčinah (Vidali in Vilhelm), ob 20. uri Briščiki (Marija Bernetič), ob 20. uri Ul. D'Isella (Pino Burlo), ob 11. uri Trg Giarizzole, ob 20. uri Domjo, (Gombač), ob 19.30 (Šiškovič), ob 19. uri Ul. Negrelli (Tonel), ob 19.30 Istrska ulica (Radich in Belle), ob 19. uri Ul. Padovan, ob 11. uri Ul. Biasoletto (Deferri), ob 19.30 Skoljet (Muslin in Gerlanc), ob 19.30 barkovljanski portič (Sajovitz), ob 19.30 Mavhinje, ob 12.30 Ul. Mazzini, ob 11. uri Largo Santorio (Muslin), ob 19.30 Rocol (Perini in Zužek).

PSDI

Ob 19. uri v Nabrežini (prof. Lonza).

—«»—

Še vedno nerešen spor v Acegatu

Včeraj je bil na uradu za delo ponovni sestanek za rešitev spora v občinskem podjetju Acegat, toda niso dosegli nobenega uspeha, ker sta si stališči vodstva Acegata in sindikatov še vedno navzkriž. Ravnateljstvo bi hotelo odslej delati razliko med dosedanjimi in novimi uslužbenci, sindikati pa zahtevajo za vse uslužbence enake delovne pogoje.

—«»—

Obiski v krvni banki

V dneh 26. in 30. aprila so skupine dijakov liceja «Dante» obiskali center za transfuzijo krvi v Trstu. Spremljali sta jih profesorici Meneghini in Sponza, osebje centra pa jim je orisalo delovanje krvne banke. Po obisku so dijake pogostili s kozarčkom vermuta.

Danes bo obiskala center tretja skupina dijakov iz iste šole.

Podjetje SALDA odpustilo 2 delavca

Razmere v podjetju SALDA postajajo iz dneva v dan bolj resne zaradi trme delodajalca in najnovejših ukrepov ravnateljstva. Že nekaj tednov traja stavkovno gibanje, ki ga vodi Zveza kovinarjev FIOM, ker je CISL odpovedala svoje sodelovanje. Delavci zahtevajo izboljšanje delovnih pogojev ter zvišanje plač, vodstvo podjetja pa ima za to gluha ušesa in je te dni celo poslalo družinam svojih delavcev pisma, v katerih jih resno opozarja, da to stavkovno gibanje ni sindikalnega značaja, ter jih svari pred posledicami. Včeraj pa je vodstvo podjetja za represalijo odpustilo dva delavca.

Spričo takega ravnanja, groženj in pritiska delodajalca so delavci zelo razburjeni.

—«»—

Dr. Stelio Rosolini ne vodi več ANSE

Dr. Stelio Rosolini je bil na svojo zahtevo razrešen službe načelnika tržaškega urada agencije ANSA. Njegovo mesto bo prevzel dr. Oscar Millo, ki je že vodil tržaški urad agencije od leta 1947 do leta 1956.

Pred stavko električnih delavcev

Velika udeležba delavcev v stavki v «Italcementi»

Stavkalo je 95 odstotkov delavstva

Zaradi trme industrijcev, ki nočejo razpravljati o glavnih zahtevah sindikalnih organizacij in delavcev električne stroke pri pogajanjih za sklenitev nove vsedržavne delovne pogodbe, bo 5. in 6. maja splošna vsedržavna stavka te stroke, ki so jo napovedale tri osrednje sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL. Stavke se bodo udeležili tudi delavci te stroke na Tržaškem, predvsem uslužbenci družbe SELVEG.

Sindikalne organizacije zahtevajo med drugim znižanje delovnega urnika, 14. plačo, produkcijsko nagrado, izenačenje ženskih plač ter boljše pogoje za upokojitev. Delodajalci ne marajo ničesar slišati o tem in hočejo zavleči zadevo po volitvah ali letnih dopustih. Delavci bi tudi počakali, če bi delodajalci pokazali vsaj malo dobre volje, toda v treh mesecih pogajanj niso pristali na nobeno omenjeno zahtevo sindikatov.

Zaradi nepopustljivosti delodajalcev pri pogajanjih za novo delovno pogodbo se je včeraj začela stavka delavcev cementne industrije, ki so jo tudi napovedale vse osrednje sindikalne organizacije in bo trajala do torka zjutraj. Na Tržaškem stavkajo delavci pri podjetju Italcementi v industrijskem pristanišču. Udeležba stavkajočih je včeraj dosegla 95 odstotkov. Le nekaj delavcev je prišlo včeraj dopoldne na delo, verjetno zaradi pritiska delodajalca. Upati pa je, da bodo tudi ti delavci razumeli važnost enotnega nastopa zlasti med stavkovnim gibanjem in da se ne bodo pustili ustrahovati.

—«»—

Tretja žrtev hude nesreče

Ivan Oberdank umrl za posledicami poškodb

Tudi tretji potnik fiata 1100, ki se je pretekli ponedeljek zaletel na cesti Nabrežina - Sesljan v nasproti vozečo avtocisterno je predvčerajšnjim popoldne podlegel poškodbam. Gre za 54 let starega mesarja Ivana Oberdanka iz Nabrežine, ki je bil zaposlen v mesnici, last pokojne Darinke Semolič-Mazza. Ob njegovem sprejemu v bolnišnico so zdravniki mislili, da bo okreval v dveh tednih oziroma v najslabšem primeru, če bi ugotovili kake kostne poškodbe, v 50 dneh. Toda zmotili so se, ker so kasneje med natančnejšim pregledom ugotovili, da je imel tudi on prebito lobanjo. Potem pa so nastopile še komplikacije s pljučnico.

Danes popoldne ob 17. uri bodo ponesrečenca pokopali na domačem pokopališču, kjer že nekaj dni počiva v domači zemlji Darinka Semoličeva, ki je bila mrtva na kraju strahovite nesreče. Ferruccio Jakomin, ki je pred dnevi umrl pa je še vedno v hladilniku mrtvašnice splošne bolnišnice v pričakovanju, da odpeljejo njegove posmrtne ostanke domov v Pobege, kjer bo pokopan. Zaradi praznikov so vsi uradi v Jugoslaviji zaprti in sorodniki bodo morali počakati do ponedeljka za dovoljenje za prenos trupla v domači kraj. Predvidevajo, da bo pogreb pokojnega Jakomina že istega dne.

Jutri v Bazovici prva razstava goveje živine

Priprave za prvo razstavo goveje živine sivorjave pasme, ki bo jutri v Bazovici, so v polnem teku. Razstave se bo udeležilo veliko število živinorejcev iz Bazovice, Padrič, Gropade, Trebč, Peska, Gročane in Jezera, ki bodo na sejmišče (na levi strani ceste proti Lipici) prignali najlepše primerke živali.

Razstavo bodo obiskali predstavniki tukajšnjih oblasti, visoki funkcionarji živinorejskega oddelka pri ministrstvu za poljedelstvo in gozdarstvo ter kmetijski strokovnjaki iz bližnjih pokrajin.

Razstava, ki je vzbudila veliko zanimanje živinorejcev tržaškega Krasa, bo brez dvoma privabila številne obiskovalce iz bližnje okolice ter vasi sežanskega okraja.

Kmetijsko nadzorništvo vabi vse, ki se zanimajo za probleme našega kmetijstva, predvsem pa meščane - potrošnike našega podeželskega mleka, da si ogledajo zanimivo razstavo. Prepričali se bodo lahko, kakšne uspehe so dosegli naši živinorejci s potrpežljivim in vztrajnim delom pri reji goveje živine sivorjave pasme.

—«»—

TRIJE PADCI

Smrtna nesreča delavca

Včeraj je bila smrt res nenasitna: v Škednju je zgorela ženska, na cesti med Vidmom in Gorico je terjala življenja mladega fanta in dekleta, v Ul. del Veltro pa se je ubil delavec, ki je bil zaposlen pri ureditvi ograje v neki delavnici, last Giuseppa Paulizza in Bassija. Delavca, 29-letnega Sartija Negrisina iz Ul. Buonarroti, je malo pred deveto uro zjutraj pripeljal v bolnišnico s svojim avtomobilom delodajalec, ki je tudi pojasnil, da je padel s štirih metrov višine na trda tla.

Negrisin ni govoril, kar je jasno, saj so mu ugotovili prebitje lobanje in ker je umiral, se zdravniki niso hoteli izjasniti. Čeprav so napeli vse sile, pa so se morali ukloniti smrti ki je mlademu delavcu točno ob 15.25 pretrgala nit življenja.

Več sreče pa je imel 48-letni Matteo Tonelli iz Ul. Soncini, ki je v livarni ILVA padel s štiri metre visokega stroja, a se je na njegovo srečo le udaril v prsni koš in si v najslabšem primeru zlomil nekaj reber. Moža so sprejeli na II. kirurškem oddelku, kjer so mnenja, da bo okreval v mesecu dni.

Na istem oddelku in z enako prognozo so nekaj minut kasneje pridržali tudi 80 let staro Grazio Balestruzzi vd. D'Oronzo Fusavino iz Ul. E. D'Amicis, ki je tudi padla, a le s stopnic dvorišča stavbe v kateri stanuje. Ženski, ki zaradi poškodb ne govori, so ugotovili udarce na glavi s podplutbami in omotično stanje.

—«»—

9. maja uradna proslava Svetovnega zdravstvenega dne

Devetega maja bo tudi v Trstu uradna proslava «Svetovnega zdravstvenega dne», ki sovpada z deseto obletnico ustanovitve Svetovne zdravstvene organizacije. Ta organizacija, ki je ena najvažnejših ustanov OZN, saj vključuje 86 držav sveta, si je ob letošnjem zdravstvenem dnevu izbrala za parolo «Zdravstvo v svetu: deset let napredka», ki nudi izhodno točko za pregled razvoja, ki je bil dosežen na področju zdravstva v zadnjih letih.

Pokrajinski zdravstveni urad je ob tej priliki organiziral vrsto konferenc, ki bodo trajale od danes do 8. maja. Na teh konferencah bodo predavali znani tržaški zdravniki prav o napredku, ki je bil dosežen na raznih področjih zdravstva.

Vstop na vsa predavanja in na glavno slovesnost je prost.

KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.
5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti: «Škropljenje vinske trte»; 13.45 Melodije in ritmi od tu in tam; 14.30 Kulturni obzornik: «Mladina v Branici daje zgled»; 14.45 M. Ravel: «Španska rapsodija»; 15.25 Planinski oktet poje slovenske narodne; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Glasbeni varieté; 18.30 Vesele melodije; 19.00 Igra oktet Lesjak; 19.30-22.15 Prenos RL, 22.15 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m
Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.
5.00 Pisan glasbeni spored; 8.05 Koncert pihalne godbe JLA; 8.35 Odlomki iz opere Ermanna Wolfa-Ferrarija «Štirje grobijani»; 9.00 Od melodije do melodije; 10.10 Listi iz albuma orkestrske lirike; 11.00 Pionirski tednik; 11.15 Domači zvoki izpod zelenega Pohorja; 12.00 Mali koncert solistične glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Harmonika v ritmu; 13.15 Glasba za prijetno razvedrilo; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Arije iz oper, ki jih radi poslušate; 17.30 Izbrali smo za vas iz arhiva zabavne glasbe; 18.00 Okno v svet: Avstralija; 18.15 Koncert Slovenskega okteta; 18.45 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori; 20.00 «Spoznavajmo svet in domovino»; 21.30 Glasba za ples.

TELEVIZIJA

14.45 Prenos z nogometne tekme Bolton Wanderers-Manchester United za angleški nogometni pokal; 16.55 IX. mednarodna motociklistična dirka — prenos prihoda v Tarent; 17.30 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.50 Pouk angleščine; 19.05 Življenje Vincenta Van Gogha; 19.20 Lovska in ribolovska rubrika; 19.40 Današnji ritmi; 20.00 Pet let v parlamentu; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 Nogomet jutri; 22.00 Pustolovščine Nikolaja Nicklebyja.

Strašne posledice neprevidnosti

Sedemdesetletna ženska iz Škednja je zgorela v postelji med spanjem

Ko je sin ob petih zjutraj opazil, da v materimi sobi gori, je bilo že prepozno, kajti mati je bila po mnenju zdravnika, že najmanj tri ure mrtva

Takšna je bila spalnica po ugasitvi požara; ožgani deli oblek in zogleneli trami, na katerih je slonel pod. Od pohištva in od postelje pa ni ostalo drugega kot pepel

Ognjeni zublji so včeraj v nočnih urah zajeli truplo priletne ženske in jo spremenili v komaj zaznavno gmoto ožganega mesa. Truplo, oziroma ostanki, je bilo tako majhno, da je zadostoval niti meter dolg zaboj, da so ga spravili vanj in ga odnesli v mrtvašnico splošne bolnišnice.

Grozna smrt v plamenih je doletela 70-letno Vittorio Fabbro por. Postogna, stanujočo v lični visokopritlični hiši skoraj ob koncu steze na desni strani Ul. dei Giardini. Pred hišo je lepo urejen vrt, ki je oddan v najem, kamor se stopi s steze skozi lesena vrata, na katerih se komaj razlikuje tablica s priimkom družine, ki stanuje v hiši št. 27. Hišo je okoli l. 1924 zgradil Giuseppe Postogna. Pepi za sosede in znance, ki je po rodu iz Milj in je bil zaposlen v ladjedelnici Sv. Marka. Sedaj je mož, ki je preživel 75 pomladi, v pokoju, a bolezen ga je priklenila k postelji v bolnišnici, kjer je že nekaj mesecev.

Doma so živeli njegova žena in sin Carlo, uradnik v ladjedelnici, skupno z ženo Adele in sinom Lucianom, dijakom navtične šole. V Škednju, in sicer v majhni hiši nasproti cerkve, živi tudi drugi sin zakoncev Postogna, Giovanni ali Nino, električar po poklicu in zaposlen v čistilnici olj Esso Standard pri Sv. Soboti.

Življenje v hiši ni bilo preveč prijetno za Carla, ki ima svojo spalnico na desni strani hodnika. Z vrta se stopi v hišo po stopnicah in kratkem ograjenem balkonu. Prišlec mora stopiti najprej na ozek hodnik in medtem ko je nasproti vhodnih vrat velika in prostorna kuhinja, je na desni strani Carlova spalnica, na levi, kaka dva metra od njegove na nasprotni strani hodnika, pa spalnica njegovih staršev. Sedaj je v njej živela le mati. In ta je sinu delala precejšnje preglavice. Že leta in leta se je Postogneva vdajala pijači, brez katere ni mogla živeti. Sin jo je skušal spraviti na pravo pot, a kot očetu se to tudi njemu ni posrečilo. Mati je bila kot blazna na vino in ko ni imela denarja, je ni bilo sram prositi miloščino; vse seveda za boren kozarec vina.

V vseh urah, podnevi in ponoči, so imeli Škedenjci možnost videti to majhno, revno oblečeno žensko, z volneno ruto na ramenih in z žico zvezanimi naočniki, zibati se sem in tja po cestah. Večkrat je padala in se pobirala in ko so ji odpovedale moči, kar ni bilo redko, je obležala na tleh. Kolikokrat je na poti domov padla v jarek na levi strani steze niti 50 metrov od doma.

Zadnje čase so ji škedenjski gostilničarji na prošnjo njenega sina odklanjali pijačo. Toda Vittoria, s tem imenom je bila splošno znana, ni obupala. Odšla je dalje. Pri Sv. Ani in tudi v Ul. Baiamonti je niso poznali in tu je pri postajališčih avtobusa št. 29 stegovala roke. Denar, ki so ji ga dobrosrčni ljudje dajali za kruh (mislili so, da je potrebna hrane, ker se je zgovarjala, da je prišla iz bolnišnice) je nosila najbližjemu gostilničarju.

Sedaj je njenemu tavanju v okolici in iskanju denarja, da bi ga zapila, konec. Žal je bil ta konec strašen zanjo in pretresljiv za ljudi, ki so jo poznali. Končala je v plamenih, ki jih je zelo verjetno ona nehote zanetila. Vittoria Postogneva je bila tudi strastna kadilka in v njenih žepih, pa čeprav so včasih zmanjkale cigarete, je imela vedno vžigalice. Njena navada, grda in nevarna obenem, je bila, da je kadila na postelji. Ni izključeno, da je tudi predvčerajšnji zvečer prižgala cigareto in leže počasi spuščala cigaretni dim v zrak in uživala.

Kaj se je dogajalo med štirimi stenami njene majhne spalnice, ne mo mogel nihče ugotoviti. Njen sin, ki se je okoli polnoči vrnil z ženo domov, je slišal samo njen glas, ki mu je potrdil, da je doma. Carlo postogna se je oddahnil in je bil skoraj vesel, da ni mati ostala na cesti, kot se je večkrat pripetilo. Ulegel se je in zaspal. Iznenada, bilo je okoli 5. ure zjutraj, pa ga je prebudilo čudno prasketanje. Zazdelo se mu je, kot bi gorele deske in oster dim mu je silil v nosnice in ga silil h kašlju. Prestrašen je vstal in stekel na hodnik. Tudi tu je bil dim, ki se je valil iz vseh špranj vrat materine spalnice. Vedel je, da ne sme izgubiti niti trenutka. Pognal se je proti materini sobi in skušal odpreti vrata. Zaman. Še enkrat je poskusil in tokrat so se ožgana in z notranje strani tleča vrata vdala. Iz sobe, bolj podobne veliki goreči peči kot spalnici, so zublji zajeli okvir vrat in prisilili moža, da se je hitro umaknil nazaj.

Njegov krik se je tedaj razlegel v tiho jutro in kot odmev so se tudi iz drugih hiš slišali glasovi prestrašenih ljudi. Ogenj! ogenj! je odmevalo v okolici, medtem ko so se ognjeni zublji začeli visoko dvigati v zrak skupno z dimom, ki ga je rahel veter raznašal na vse strani.

S posodami, ki jih je imel pri roki je Carlo Postogna začel gasiti in njemu so se v kratkem pridružili tudi sosed Sancin in drugi. Gasilcev pa, ki so jih obvestili o požaru, ni bilo od nikoder. Kasneje se je izvedelo, da so dolgo iskali številko in ko so prišli na kraj, še niso mogli takoj stopiti v akcijo. V okolici namreč ni bilo vode, s katero bi lahko začeli nemudoma gasiti. Šele po kratkem iskanju so prišli do vode in gašenje se je začelo. Delo je bilo kmalu končano in na srečo se je gasilcem posrečilo obvarovati požara kuhinjo in tudi Carlovo spalnico, pa čeprav niso mogli preprečiti škode, v glavnem seveda zaradi vode, na pohištvu.

Šele tedaj so pogledali v sobo. Stropa ni bilo več; le nekaj ožganih tramov je samevalo nad stenami. Tudi poda ni bilo več. Ožgane deske so se zrušile v klet. Na desni strani sobe pa je bilo na ostanku poda ožgano in tako iznakaženo truplo Vittorie Postogna, da ga ni bilo mogoče niti poznati. Nedaleč od trupla kup pepela in ožgani kosi oblek, medtem ko ni ostalo od postelje in ostale opreme niti najmanjšega sledu. Kot da bi se razblinilo v nič.

Kako je ogenj nastal, smo že omenili. To je sicer naše mnenje in predvsem mnenje ljudi, ki so poznali navado ženske, da si je pred spanjem prižgala cigareto. Ogorek ji je verjetno padel iz roke lahko na posteljo, lahko pa tudi na pod in medtem ko je ženska spala, je začelo tleti, kar je razvijalo dim. Zelo verjetno se je Vittoria zavedla požara in je hotela na prosto, a dim jo je zadušil. Ni pa izključeno, da je bila na kraju, kjer so jo našli mrtvo, postelja, ki je do konca zgorela in se je spremenila za priletno žensko v pravcato grmado.

Zdravnik dr. Niccolini meni, da je Postogneva umrla kake tri ure pred odkritjem njenega trupla, to je okoli 2. ure ponoči. Tri dolge ure so potemtakem plameni uničevali njeno telo, ki se je v vročini manjšalo in krčilo.

Sedaj je zanjo konec. Sin Carlo se je na srečo rešil z družino. Škodo pa bo mogoče popraviti. Pravijo, da je Pepi Postogna zavaroval hišo za milijon lir. To bi zadostovalo za popravilo onega dela hiše, ki ga je požar uničil.

Po prenosu ostankov trupla v mrtvašnico so morali sinovi pokojnice z družinami na policijo, kjer so jih začeli zaslišavati. Pozno popoldne so bili še vedno v prostorih komisariata pri Sv. Soboti, medtem ko je bila hiša prazna z ožganimi zidovi in z ožganimi deli poda in drugega pohištva na kupu pred stopnicami. Le otroci in radovedne ženice so hodile kot na romanje v hišo in tiho, kot bi se bale zbuditi njim dobro znano, čeprav ne preveč čislano Vittorio, ter govorile o njeni žalostni in nepredvideni smrti.

Za lepo urejenim vrtom sameva od včeraj ožgana hiša Postognevih. Na levi strani je okno sobe, v kateri je zgorela in zoglenela Vittoria Postogna, na desni strani vrat pa je z vejami pokrito okno spalnice njenega sina Carla, ki se je prvi zavedel tragičnega požara

SNG v TRSTU

Danes 3. maja ob 20.30 v prosvetni dvorani v RICMANJIH

NICOLA MANZARI

Naši ljubi otroci

komedija v treh dejanjih

DOLINSKI FANTJE IN DEKLETA

vabijo na tradicionalni

ples

pod «majem»,

ki bo jutri 4. maja od 16. do 19. in od 20. do 24. ure
ter v ponedeljek 5. maja od 20. do 24. ure.

Igral bo priljubljeni kvintet bratov
AVSENIK
iz Ljubljane.

Pela bosta Danica Filipčič in Franc Koren

GLEDALIŠČA

VERDI

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic za koncert orkestra Tržaške filharmonije pod vodstvom Jonela Perlee in s sodelovanjem pianista Maria Tipa. Koncert bo v torek ob 21. uri.

Na sporedu so skladbe Cherubinija, Beethovna in Berlioza.

TEATRO NUOVO

Jutri ob 17. uri zadnja predstava «Življenja človeka» Leonida Andrejeva. Igrajo gojenci gledališke šole «S. D'Amico». Vstopnice po 150 lir, za dijake 100 lir.

KINO

Excelsior. 16.00: «Paris Holiday», Fernandel, B. Hope, cinemascope.
Fenice. 16.00: «Ljubezenski dar», L. Bacall, R. Stack, cinemascope.
Nazionale. 16.00: «Poletni sad», E. Feuillere, H. Guisol, E. Choureau.
Supercinema. 16.00: «V kraljestvu Walt Disneya», Techn.
Filodrammatico. 15.00: «Poziv na dvoboj Angležem», H. Kruger. Sledi revija: «Ne izgubim stave».
Arcobaleno. 16.00: «Tat on, tatica ona», A. Sordi, S. Koscina.
Astra Rojan. 16.00: «Izziv pri O.K. Corral», B. Lancaster, K. Douglas.
Capitol. 16.00: «Tom in Jerry v drugi fantaziji», technicolor.
Cristallo. 16.00: «Igra pižame», Doris Day, John Reitt, v barvah.
Alabarda. 16.00: «Vražji», F. Perier, M. Presle, J. Moreau.
Aldebaran. 16.00: «Karavana proti zahodu», E. Parker.
Ariston. 16.00: «Duša in meso», D. Kerr, R. Mitchum, cinemascope.
Garibaldi. 16.00: «Velika modra cesta», A. Valli, I. Montand, F. Ranchi, M. Girotti in mali Rinaldino. Film so snemali ob istrski in dalmatinski obali.
Impero. 16.00: «Trapez življenja», R. Hudson, D. Malone, cinemascope.
Ideale. 16.00: «Zver Kolorada», J. Derek, J. Smith.
Italia. 16.00: «Rojena v marcu», J. Sassard, G. Ferzetti in M. Valdemarin.
Moderno. 16.30: «London kliče Severni tečaj», D. Addams, C. Jurgens.
S. Marco. 16.00: «Pustolovec iz Seville», technicolor.
Savona. 16.00: «Klobuk poln dežja», E. M. Saint, D. Murray, cinemascope.
Viale. 16.00: «Lazzarella», A. Panaro, Tina Pica.
Vitt. Veneto. 15.45: «Nekaj, kar velja», R. Hudson.
Belvedere. 15.30: «Zadnji izziv», R. Scott, technicolor.
Marconi. 16.00: «Možje v mestu», G. Moll, R. Salvatori, N. Taranto.
Massimo. 16.00: «Dolga zelena dolina», B. Bennet.
Novo cine. 15.30: «Mihael Strogov», C. Jurgens, S. Koscina, technicolor.
Odeon. 16.00: «Rascel Fifi», Rascel in Franca Rame.
Radio. 16.00: «Lepe, a uboge», M. Allasio, M. Arena, R. Salvatori.

RADIO

SOBOTA, 3. maja 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brez obvezno — drobiž od vsepovsod in... Predavanje: «Iz zgodovine transfuzije krvi»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Stanley Black; 13.30 Lahke melodije; 14.45 Motive iz Leharjevih operet igra orkester Armando Sciascia; 15.00 Mendelssohn: Trio št. 1 v d-molu op. 49; 15.30 Orkester F. Chacksfield; 16.00 Radijska univerza: Zgodovina nastanka mest v Italiji; 16.16 Melodije iz filmov; 16.35 Kavarniški koncert, igra orkester Pacchiori; 17.00 Slovenski zbori; 17.20 Plesna čajanka; 18.00 Oddaja za najmlajše: Gustav Šilih: «Nekoč je bilo jezero»; 18.45 Stravinski: Svatba — Divertimento za soliste, zbor in orkester; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Šport; 20.30 Teden v Italiji; 20.45 Beneška fantazija; 21.00 Vladimir Levstik: «Mlada Breda in hlapec»; 22.10 Slovenski oktet; 22.30 Ansambel Borut Lesjak — vmes pojeta Polonca Lesjak in Majda Sepeé; 22.50 Skladbe Roberta Schumanna.

TRST I.

11.30 Komorna glasba; 12.10 Orkester Barzizza; 14.30 «Tretja stran»; 19.30 Nastopa ansambel Franco Vallisneri; 21.00 Glasbeni varieté; 22.00 «Zdravilo bolnega dekleta», slušna igra v 1 dej.

Huda nesreča med Vidmom in Gorico

Fant in dekle iz Trsta mrtva pri trčenju motorja z avtom

Zdi se, da je zakrivil nesrečo vozač avtomobila, ki je zavozil ne levo stran ceste

Včeraj dopoldne se je po Pončani bliskovito razširila vest o hudi prometni nesreči, ki se je 1. maja malo pred polnočjo pripetila na cesti Videm - Gorica - Trst. Razumljivo je, da je vest presunila posebno mladino, saj je smrt prav iz njenih vrst izbrala dve žrtvi: komaj 21-letnega Giorgia Godnicha - Godinija iz Ul. dell'Abbro in njegovo 18-letno prijateljico Antonietto Caffagno iz Ul. D'Alviano.

Oba sta se odpravila z motorjem na izlet k Belopeškim jezerom v družbi Marija Krausa iz Ul. Battera, ki je z motorjem NSU peljal tudi 18-letno Odineo Agostini iz Ul. Baiamonti 10. Nekaj minut pred polnočjo je skupina privozila z motornimi kolesi na cesto, ki pelje od križišča proti Gorici. Po dveh in pol km vožnje pa je z nasprotne strani privozil avtomobil, vrste topolino, katerega je šofiral vojni invalid Giovanni Montina in poleg katerega je bil tudi Ivo Zuccolo, oba iz Manzana (Videm).

Montina je iz neznanih razlogov, vsaj po pripovedovanju Krausa sodeč, zavozil na levo in oplazil njegovo motorno kolo, s čimer je povzročil njegov padec. Trenutek zatem je silovito treščil v vozilo Giorgia Godnicha. Godnicha in Caffagnevo je vrglo z vozila na tla, kjer sta v krvi obležala. Tudi mali topolino se je prevrnil, pri čemer sta se šofer in potnik ranila.

Godnich, ki je imel kljub varnostni čeladi prebito lobanjo, je spregovoril le materino in dekletovo ime ter izdihnil. Caffagneva pa je podlegla poškodbam uro kasneje v videmski bolnišnici. Tudi Agostinijevo so morali odpeljati v bolnišnico, medtem ko se je Kraus rešil brez vsakršnih poškodb, a s precejšnjim strahom in šokom. Včeraj popoldne se je mladenič, ki se je šele pred kratkim vrnil iz Avstralije, kjer je preživel 31 mesecev, vrnil domov. Nekateri bližnji sorodniki obeh mrtvih pa so odšli v prvih popoldanskih urah v Videm.

Ce verjamemo Krausu, je do nesreče prišlo po krivdi šoferja topolina, ki je na cesti prehitel dva tovornika in se nato, čeprav je bila cesta prosta, iz neznanih razlogov premaknil na levo stran, po kateri se je on skupno z znanci vračal proti domu. Točne vzroke pa bo ugotovila prometna policija, ki je zaradi preiskave prekinila na cesti promet in napravila številne fotografije, na podlagi katerih bi morala priti resnica na dan.

Trupla pok. Godnicha in Caffagneve bodo pripeljali v Trst, kjer bo tudi pogreb.

—«»—

Valjar zmečkal delavcu kazalec

Pri delu v ladjedelnici «Felszegy» v Miljah je bil 19-letni Gabriele Marassi iz Milj tako nepreviden, da je skupno z jekleno ploščo stisnil pod valjarje tudi levo roko. Ko jo je odtegnil, je bilo že prepozno, ker so mu valjarji zmečkali kazalec.

Mladega fanta so po prevozu v bolnišnico pridržali s prognozo okrevanja v 10 dneh na II. kirurškem oddelku.

PRISPEVAJTE ZA DIJAŠKO MATICO!

Iz sodnih dvoran

Potrjena obsodba dveh tihotapcev

Oprostitev ženske, ki je bila obtožena skrivanja zaplenjenih predmetov

Mahanje nekega moža z rokami proti dvema drugima, ki sta potegovala iz morske gladine težko vrečo v čoln, je bilo za patruljo finančne straže kaj sumljivo dejanje. Zato so agenti, ki so bili na rednem obhodu v starem pristanišču, aretirali vse tri, in sicer 55 let starega Giuseppa Ladinija iz Ul. Gozzi, ki je stal na nabrežju in Francesca Vesnaverja iz Ul. Biasoletto ter Marija Bratanicha iz Ul. Gozzi, ki sta bila v čolnu.

Preiskovalni organi so ugotovili, da sta imela Vesnaver in Bratanich v čolnu tri vreče ameriških lešnikov in ker so bila vrata nekega skladišča vlomljena, ni bilo po njihovem mnenju nobenega dvoma, da gre za tatvino in tudi poskus tihotapstva.

Vesnaver in Bratanich sta tajila tatvino in sta trdila, da sta ju dva neznanca naprosila, da bi jima odpeljala tri vreče. Ladini pa je sploh vse tajil. Pojasnil je, da je že v jutranjih urah prišel nezakonito v pristanišče po cigarete, ki jih je kupil od nekega pomorščaka in jih je skril. Cigaret seveda ni našel nikjer in ko je sredi iskanja videl na morju čoln, se je iz radovednosti približal obali.

Po prijavi tatvine 240 kg lešnikov, ki so bili del pošiljke 6.125 vreč, so finančni organi prijavili vse tri sodišču pod obtožbo tatvine in tihotapstva; dalje, da niso plačali trošarinskega davka in tudi kršitve uvoznih predpisov.

Vesnaverju in Bratanichu ni pomagal noben izgovor, zaradi česar so sodniki dva meseca po dogodku, to je avgusta lani, obsodili prvega na 2 leti in 1 mesec zapora ter 34.000 lir globe, drugega pa celo na 15 dni zapora več. Ladini se je rešil zaradi pomanjkanja dokazov, a ker je hotel popolno zadoščenje je vložil priziv, kot sta storila tudi obsojenca. Zaman, ker so prizivni sodniki potrdili prvotno razsodbo.

Preds. — Nachich, tož. — Castellano, zapisn. — D'Andri, obramba — odv. Antonini.

* * *

Zaradi kršitve čl. 328 ali bolje rečeno skrivanja zaplenjenih stvari se je Guerrina Olivatti od Sv. M.M. Sp. znašla pred sodnikom, kateremu pa je predložila dokaze, na podlagi katerih je bila popolnoma oproščena.

Njenemu možu so namreč sodno zaplenili kuhinjo, radio in bar — gramofon. 16. maja 1956 bi morala biti točno ob 15.30 dražba in ženska je v družbi znanke čakala na sodnega funkcionarja. Tega pa ni hotelo biti in ker se je naveličala, je 10 minut po 16. uri odšla na sprehod in stanovanje zaklenila.

Pet minut kasneje se je zglasil sodni funkcionar in ker je našel stanovanje zaprto, je sestavil prijavo, na podlagi katere je prišla Olivattijeva pred sodnika.

Sodnik — D'Amato, zapisn. — Scelzo, obramba — odv. Filograna.

—«»—

Urnik miramarskega parka in muzeja

Od 1. maja bo veljal za miramarski park in muzej naslednji urnik: zgodovinski muzej v gradu ob delavnikih od 9.30 do 13. ure ter od 14. ure do 17.30; ob nedeljah in praznikih od 9. do 13. ure; galerija antične umetnosti ob delavnikih od 9.30 do 13. ure, ter od 14. do 17. ure; ob nedeljah in praznikih od 9. do 13. ure; park od 8. ure do ene ure pred sončnim zahodom.

OD VČERAJ DO DANES

RAZNA OBVESTILA

TRŽAŠKI FILATELISTIČNI KLUB «L. KOSIR» - TRST

Jutri 4. t. m. bo v prostorih kluba, Ul. Roma 15-II. redni sestanek od 10. do 12. ure.

—«»—

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. in 2. maja se je rodilo v Trstu 9 otrok, umrlo je 14 oseb, porok je bilo 11.

POROČILI SO SE: uradnik Livio Gandini in gospodinja Luciana Colubig, mehanik Fulvio Rossone in šivilja Paola Cavalli, zidar Sergio Cergol in šivilja Ondina Maria Bosich, mizar Giovanni Gallo in gospodinja Maria Hrvatin, mehanik Claudio Brezigar in gospodinja Maria Leibelt, doktor kemije Ego Matteo Paoluzzi in uradnica Remigia Della Grazia, pomorski kapitan Massimiliano Contento in uradnica Lucilla Vittori, doktor kemije Fulvio Antonini in gospodinja Licia Bradamante, mizar Giulio Petronio in gospodinja Anita Colomban, trgovec Giuseppe Bibuli in frizerka Miranda Rivelli, narednik civ. policije Guido Albonese in gospodinja Giovanna Michelani.

UMRLI SO: 58-letni Mario Macchi, 36-letni Carlo Tiberio, 88-letni Carlo Ghezzo, 51-letni Franc Zupan, 69-letni Carlo Gregori, 78-letna Margherita Davanzo, 54-letna Maria Verteli, 65-letni Edoardo Ruggieri, 61-letni Adriano Naccari, 83-letna Romana Sandrini vd. Tedeschi, 55-letni Ivan Oberdank, 9-letni Franco Alfieri, 50-letna Marcella Roncelli vd. Domio, 81-letna Caterina Stezinar vd. Basaldella.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v maju

INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; G. Papo, Kjadin 1095 (Sv. Alojzij); Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5.900.—	6.150.—
Marengo	4.700.—	4.850.—
Dolar	622.—	626.—
Frank franc.	130.—	133.—
Frank švicar.	144.—	146.—
Sterling	1.710.—	1.760.—
Dinar	82.—	84.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	710.—	711.—
Zah. n. marka	147.—	149.—

Dne 1. maja ob 14.30 je preminil

IVAN OBERDANK

Žalostno vest sporočajo MAMA, žena VIKTORIJA, sinova ALDO in IVAN (odsoten) ter ostalo sorodstvo.

Pogreb bo danes ob 17. uri iz hiše žalosti v Nabrežini.

Nabrežina, 3. maja 1958.

Sporočamo, da nas je včeraj za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

JOŽEFA MILIČ roj. DANEU

Žalostno vest naznanjajo mož IVAN, sin NARDO, hčerki ZORA in VALERIJA z družinami ter ostalo sorodstvo.

Opčine, 3. maja 1958.

PROSLAVE 1. MAJA NA TRŽAŠKEM V ZNAMENJU BLIŽNJIH VOLITEV

Govorniki CGIL in NSZ so pozvali delavstvo da na volitvah podpre levico proti reakciji

Na ljudski veselici na stadionu «1. maj» sta za NSZ govorila tov. Štoka in Petronio, na Trgu Perugino pa so za CGIL nastopili Capodaglio, Gombač in Tominec

Letošnja proslava 1. maja na Tržaškem je prav lepo uspela in zajela vse prebivalstvo. Krasno pomladansko vreme je bilo kot nalašč za ta praznik. Osrednja in najlepša manifestacija je bila povorka, združena z velikim zborovanjem, ki ga je organizirala Delavska zbornica CGIL.

Na čelu povorke je bila močna skupina motoristov, nato godba Rinaldi, glavni odbor Delavske zbornice CGIL, kovinarji, pomorščaki, uslužbenci Acegat, delavci pivovarne Dreher, petrolejski delavci, delavska mladina, delavke in gospodinje, pristaniški delavci in reka ljudi, ki je spotoma naraščala ter preplavila ulice, po katerih se je razvijala povorka od Trga Pestalozzi do Trga Perugino, kjer je bilo zborovanje.

Zborovanje, ki se je začelo ob 10.30, je otvoril glavni tajnik Delavske zbornice Bonomo Tominez, ki se je vsem zahvalil za veliko udeležbo, sporočil izid razdeljevanja članskih izkaznic in pridobivanja novih članov ter poudaril, da se je CGIL kljub pritiskom in diskriminacijam uveljavila, da so do 1. maja obnovili izkaznice vsi lanski člani in da se je v CGIL letos vpisalo še 1207 novih članov. Glede tega je pohvalil predvsem pristaniške delavce, delavce Acegat ter krajevni Delavski zbornici v Dolinj in Lonjerju. Nato pa je sporočil, da bo v četrtek 15. maja svečana otvoritev novega sindikalnega sedeža v Ul. Pondares in da bo Delavska zbornica CGIL sprožila veliko nabiralno akcijo za kritje stroškov. Ob zaključku zborovanja pa je Bonomo Tominez podčrtal uspeh list CGIL pri volitvah notranjih komisij v obratih CRDA in čistilnici Acquila.

V slovenščini je nato spregovoril član izvršnega odbora Fran Gombač, ki je poudaril, da delavski razred ob svojem prazniku potrjuje svojo privrženost razrednim sindikatom in poudarja zahtevo po rešitvi splošnih perečih vprašanj in izboljšanju sedanjih razmer, svojo borbenost in željo po enotnosti, miru in bratstvu med narodi.

Član osrednjega izvršnega odbora CGIL Capodaglio je v svojem govoru navedel uspehe CGIL in borbe italijanskega delavstva ter orisal žalostne razmere zaradi prenizkih plač, dveh milijonov brezposelnih ter zgrešene vladne politike, ki ni znala izkoristiti ugodnega položaja in rešiti nujnih vprašanj.

Navedel je program CGIL, v katerem so vključene glavne zahteve za izboljšanje gospodarskih in socialnih razmer v Italiji; širok program investicij za industrializacijo dežele; trgovina z vsemi državami brez predsodkov; nacionalizacija velikih električnih podjetij; uresničitev socialne in gospodarske funkcije državnih in poldržavnih podjetij; juridično priznanje notranjih komisij; zaščita sindikalnih svoboščin in konec vsake diskriminacije.

Govornik je poudaril, da bi te točke morale biti v programu bodoče vlade in parlamenta, da bi uresničitev tega programa koristila vsej Italiji, posebno pa Trstu, ki bi laže dosegel prosto cono, deželno avtonomijo in poživitev pomorskega prometa. Tako bi Trst tudi lahko vršil vlogo, ki mu pripada in postal most zbližanja ter sodelovanja med Italijo in jugoslovanskimi narodi.

Ob koncu svojega govora pa je pozval vse delavce in njihove družine, naj 25. maja oddajo svoj glas strankam, ki so do sedaj podpirale in še podpirajo upravičene zahteve delavstva ter njihovo napredno sindikalno organizacijo CGIL.

Prvomajske proslave, ki jih je organizirala Delavska zbornica CGIL, so bile tudi v Nabrežini, Križu, Boljuncu in Miljah.

Na svoj način pa so praznovali 1. maj tudi Delavska zbornica CISL, ACLI ter socialdemokrati z zborovanjem na Trgu Goldoni.

Na ljudski veselici, ki jo je Neodvisna socialistična zveza organizirala ob priliki proslave 1. maja na stadionu «Prvi maj» sta spregovorila tov. Franc Štoka in Bortolo Petronio. Kot prvi govornik je nastopil tov. Bortolo Petronio. V svojem govoru je poudaril okrepitev najmočnejše italijanske sindikalne organizacije CGIL in okrepitev sindikalne organizacije tudi v Trstu in naglasil upanje, da bi ta organizacija postala čimprej skupna organizacija vseh delavcev, ki imajo samostojno, neodvisno razredno zavest, kar je tudi težnja, ki jo podpira Neodvisna socialistična zveza. Nato se je tov. Petronio dotaknil bližnjih političnih volitev, ki predstavljajo važno politično bitko za italijansko delavstvo, ki naj v tej bitki podpre predvsem tiste levičarske stranke, ki so s svojo dosedanjo dejavnostjo dokazale, da stoje trdno in neomajno na stališču obrambe pravic vsega delovnega ljudstva.

Za njim je spregovoril tov. Franc Štoka, ki se je v kratkih besedah dotaknil zgodovine delavskega gibanja, njegovih borb in žrtev, porazov in zmag, od pariške komune do velikega oktobra in druge svetovne vojne, v kateri je doživel poraz največji sovražnik vsega delovnega ljudstva, fašizem. V nadaljevanju je tov. Štoka omenil borbe, ki jih kolonialni in polkolonialni narodi bijejo za svojo neodvisnost in napredek, in izrazil našo solidarnost z vsemi temi narodi v njihovem boju proti kolonializmu in imperializmu. Poudaril je, da je armada naprednih in miroljubnih ljudi vedno močnejša in da bodo te sile znale preprečiti novo katastrofo in zagotoviti človeštvu dokončno zmago nad silami reakcije in imperialističnega izkoriščanja.

Nato se je tudi tov. Štoka dotaknil bližnjih volitev in omenil, da zaradi sektaštva v vodstvu tržaške federacije KPI ni prišlo do skupnega nastopa med njo in Neodvisno socialistično zvezo, kljub temu, da se je tako politično zavednštvo dobro obneslo v slovenskih podeželskih občinah. Ker se podobno sektaštvo pojavlja tudi v tržaški federaciji PSI, ni prišlo do skupnega nastopa niti med to in NSZ, in tako so tržaški socialisti sprejeli na svojo listo le slovenskega neodvisnega kandidata, kar ustvarja možnost, da se tudi slovenski volivci odločijo za glasovanje za enega od slovenskih kandidatov, ki nastopajo na levičarskih listah.

Po govorih se je ob igranju godbe na pihala s Proseka-Kontovela in veselega tria iz Doline razvilo veselo razpoloženje ob plesu mladih in starih, ki je trajal pozno v noč.

Po povorki skozi mesto so se delavci zbrali na Trgu Perugino, kjer so v imenu CGIL govorili Capodaglio, Gombač in Tominec

Prvomajska povorka CGIL v Trstu

Z VESELICE NA STADIONU «PRVI MAJ»

Od zgoraj — Tov. Franc Štoka govori na proslavi 1. maja na stadionu «1. maja» — Del množice — Godba s Proseka-Kontovela

NASELJE ZNANSTVENIKOV NA PULKOVSKI GORI

Velika tradicija trdožive «astronomske prestolnice»

Zvezdarno, ki je preživela dve veliki bitki med oktobrsko revolucijo, so nacisti popolnoma uničili - Sedaj je obnovljena in močno izpopolnjena

V vsem tistem velikem ravninskem prostranstvu, ki se razteza severno in severnovzhodno od Fruške gore vse tja čez madžarsko in romunsko mejo, pravijo, da je največji hrib — buča. Podobno velja to za področje vzhodno od Leningrada v Sovjetski zvezi. Le kakih 18 km od bivšega Carskega sela — južno od sedanjega Leningrada in bivšega Petrograda — je griček, ki je komaj 75 m visok, ki mu pravijo — Pulkovska gora. Nič čudnega torej, če so to «goro» že pred 120 leti izbrali za najprimernejši kraj za glavno zvezdarno Rusije.

Ruska Akademija znanosti je zato tu zgradila zvezdarno in jo opremila s šestimi velikimi instrumenti, med katerimi je bil tudi teleskop, ki je bil tedaj največji na svetu. Zvezdarna je bila dokončana in opremljena leta 1839 in je kmalu zavzela zelo vidno mesto med vsemi zvezdarnami na svetu ter postala «astronomska prestolnica sveta», kot so jo tedaj imenovali. In Pulkovska zvezdarna je še napredovala, se razvijala in v svoj sklop prevzela tudi nekaj drugih funkcij.

Ko so 1929. leta v Moskvi ustanovili samostojen geodetski zavod, se je zvezdarna otresla tega in še nekaterih drugih odsekov in zadobila izključno astronomski značaj. Ob stoletnici Pulkovske zvezdarne — 1939 — so jo opremili z novimi, mogočnimi napravami, ki so jih zgradili v Sovjetski zvezi, dočim so bile prejšnje naprave od zunaj. Le dve leti pozneje — 1941 — pa se je Pulkovska zvezdarna ponovno znašla sredi fronte in tokrat mnogo hujše, mnogo bolj divje kot ob prvih dveh priložnostih. Nacistična vojska je pridrla vse do podnožja Pulkovske gore, dočim so branilci — Rdeča armada — ohranili položaje na drugi strani in zvezdarna je vse do leta 1944 ostala v sredini, tako da ni služila nikomur, saj niti ni mogla, ker je Sovjetom v zadnjem trenutku uspelo rešiti nekaj aparatur, dočim so težje aparature ostale na mestu in jih je nemško topništvo z zgradbami vred popolnoma uničilo. Močno poškodovana je bila tudi dragocena strokovna knjižnica tega observatorija, ki je bila med najbogatejšimi na svetu. Toda še med vojno — v oktobru 1943 — je prezidij sovjetske Akademije znanosti določil gradnjo in rekonstrukcijo Pulkovske zvezdarne. Sklep se je začel izvajati marca leta 1945. Zvezdarni je bilo dodeljenih 150 ha zemljišča, kjer naj se zasadi velik zaščitni park s polmerom 3 km, sredi katerega naj bi stala zvezdarna s potrebnimi drugimi zgradbami. Vse je bilo dokončano leta 1953 in od tedaj je Pulkovska zvezdarna ponovno ena največjih na svetu in deluje v mnogo širšem obsegu kot pred vojno.

Zvezdarna je bogato opremljena z najsodobnejšimi napravami in vsem potrebnim pomožnim priborom in se je kot taka nujno uvrstila v prvo vrsto največjih zvezdarn na svetu. V njej dela okoli 400 strokovnjakov in ker je v času druge svetovne vojne vas Pulkovo ob Pulkovski gori dobesedno izginila, moremo reči, da je pulkovsko naselje danes dejansko naselje izključno astronomov.

Sovjetska zveza ima še drugo tovrstno naselje. Nastalo je na drug način. Leta 1900 je bogat ruski astronom-amater N. S. Maljcov osnoval svojo zasebno zvezdarno v Simejizu na južni obali Krima. Leta 1908 pa je vse to poklonil zgoraj opisani Pulkovski zvezdarni, ki naj bi tu organizirala svoj oddelek. Pulkovska zvezdarna ima sicer odlične pogoje, vendar ne za vse stroke zvezdoznanstva. Zato je uprava Pulkovske zvezdarne sklenila bivšo zasebno zvezdarno Maljcova preurediti in bolje opremiti, tako da je stara zasebna zvezdarna ostala le jedro mnogo širše zasnovanega oddelka Pulkovske zvezdarne na Krimu.

Kakor Pulkovsko, tako je tudi zvezdarno v Simeizu doletela enaka usoda. Nemci so v zadnji vojni na svojem pohodu Simejiz zasedli, ob svojem umiku pa ga požgali in do tal porušili. Komaj pa se je vojna polegla, se je začela obnova. Sovjetska Akademija znanosti pa je tokrat napravila korenitejše spremembe. Poiskala je v bližini stare zvezdarne primernejše mesto za opazovanje Sonca in za druga astrofizična raziskovanja. V iskanju najprimernejšega mesta so izbrali obsežno pusto zemljišče blizu naselja Partizanskoje selo, ki je okoli 35 km od glavnega mesta krimskega polotoka Simferopolja. Iz mesta do zvezdarne so zgradili asfaltirano cesto in leta 1946 se je začela gradnja tudi novega krimskega astrofizičnega observatorija. Ker gre za zelo obsežne načrte, dela še niso povsem dokončana, vendar zvezdarna delno že deluje in že danes novo «astronomsko naselje» šteje okoli 650 prebivalcev, kamor so všteti izključno strokovnjaki. Za novo astronomsko naselje, ki je bilo do pred kratkim upravno povezano z velikim naseljem Partizanskoje selo, so izbrali novo ime «Naučni gorodok» — znanstveno mesto, ki je tudi upravno povsem samostojno.

Ta zvezdarna že sedaj, ko še ni dokončana, razpolaga s številnimi, nadvse modernimi instrumenti in njena «sončna kupola» — to se pravi opazovalnica Sonca — z vsemi ustreznimi napravami je, če ne najpopolnejša, prav gotovo med najpopolnejšimi na svetu. Še letos bodo zvezdarno opremili z novim, velikim teleskopom, ki bo imel zrcalo s premerom 2.60 m, to se pravi, da bo po svoji velikosti drugi na svetu, takoj za velikim teleskopom na Mount Palomaru v Kaliforniji.

Po vseuč. prof. dr. Leu Randiču.

PRETRESLJIVA KNJIGA

PISEM NA SMRT OBSOJENIH

Pisma na smrt obsojenih, tak je naslov knjige, ki jo je ob kongresu ZKJ izdala Državna založba v redakciji Frančka Sajeta. Pisma na smrt obsojenih borcev, aktivistov in rodoljubov med osvobodilno vojno so bila sicer že ob raznih prilikah objavljena v dnevnem tisku in revijah. Franček Saje pa se je lotil sistematičnega zbiranja teh pisem. In tako mu je uspelo, da je v knjigi, ki je zdaj izšla, zbral 210 pisem ljudi, ki so bili obsojeni na smrt in so pred smrtjo svoje občutke, misli in čustva zapisali in jih navadno v skrivnih pismih poslali svojim dragim. Pri tem se urednik ni omejil samo na slovensko ozemlje temveč je dal knjigi splošen jugoslovanski značaj. Tako je v knjigi poleg 113 slovenskih pisem objavljenih 72 srbskih, 10 hrvatskih, 6 črnogorskih, 5 židovskih in 4 bosenska pisma, ki so vsa prioobčena v originalu in slovenskem prevodu. Žal uredniku ni uspelo dobiti nobenega makedonskega pisma, kar je vsekakor škoda. Urednik je pisma zbiral vrsto let. Seveda mu ni uspelo dobiti vsega, čeprav je njegovo iskanje zajelo ne samo svojce ubitih in ustreljenih, temveč tudi najrazličnejše arhive. Zato smemo pričakovati, da bo knjiga v prihodnjih letih doživela dopolnitve in tako še v večji meri izpolnila svoje poslanstvo in svoj namen.

Knjiga pisem na smrt obsojenih je pretresljiv dokument o nesrečni usodi žrtev vojne in okupatorjevih nasilstev. Je pa v še večji meri dokument veličastne borbe za svobodo ter globoke vere v zmago. Obenem pa je knjiga dokument vse veličine osebnosti junakov, ki so padli pod kroglami sovražnikov, obsojeni od njih na smrt.

Knjiga ni umetniško delo, temveč življenje, pretresljiv dokument naše zgodovine, dokument, katerega vrednost bo ostala trajna. Zato zasluži knjiga pozornost vse slovenske javnosti, saj predstavlja edinstven dokument in edinstveno publikacijo, kakršne doslej še ni bilo na našem knjižnem trgu.

Kvintet bratov Avsenik iz Ljubljane, ki bo gostoval jutri in pojutrišnjem v Dolini

KAKO POVEČATI NJEN HEKTARSKI DONOS

Koruza važen pridelek

Koruza spada med rastline, ki nam služijo za hrano in krmo. Polento je pri nas poznala in cenila vsaka hiša, močno je nadomeščala kruh kot zdrava, tečna, okusna in cenena jed. To se žal vedno bolj opušča. Ne da pa se ta pridelek izločiti iz kmetijskega kolobarja, ker ohrani svojo vrednost kot krma. Ker moremo ta pridelek s primernimi ukrepi močno zvišati, je potrebno, da se o tem malo pogovorimo. Koruza lahko sledi vsakemu posevku in uspeva celo dvakrat zaporedoma na istem zemljišču. Najbolje uspeva na preoranih ledinah. Pri nas pa je navadno njeno mesto v kolobarju za jarimi žiti ali deteljami. Zemljo ji moramo pripraviti nekam tako kot krompirju. Hvaležna je za globoko izorano zemljo že pred ali med zimo. Pri nas je potrebno globoko oranje nad 25 cm, da se nakopiči več vlage za poletno sušo. Brez dobrega gnojenja pa ne pričakujmo dobre letine. Če čitamo o rekordnih letinah koruze v gornji Italiji, je to pripisati obilnemu gnojenju s hlevskim in umetnim gnojem. To je povsem razumljivo, saj gre vendar za razvoj stasitih rastlin in velik plod; oboje pa potrebuje obilo hrane. Če nismo že prej preorane zemlje hkrati tudi pognojili, zaorjimo gnoj na peščenih in plitvih tleh nekaj tednov pred setvijo. Če pa tega ni, natrosimo dušičnata (okrog 20 kg na 1000 kv. m), fosfatna (okrog 50 kg) in kalijeva gnojila (okrog 20 kg). S setvijo se ni treba prenagliti in s semenom ne varčevati. Z ročno setvijo naj pride v jamico 3 do 4-krat več rastlin kot jih nameravamo pri redčenju pustiti. To je potrebno zato, da se pri redčenju izberejo najboljše.

Predpostavljamo, da so kmetje že opustili setev koruze na široke lehe in jo sejejo le v vrste. Saditev pa je večkrat napačna. Nekateri jo sadijo s klinom. Tako pade seme na kup in pri redčenju izrujemo tudi rastline, ki jih nameravamo pustiti. Boljša je saditev pod motiko, kjer pride seme v jamici bolj narazen. Najslabši način setve pa je podoravanje semena. Tako pride seme različno globoko in rastline vzkalijo neenakomerno. Zgodi se, da pri redčenju pustimo slabiče, ki so v razvoju prehiteli zdrave rastline, ker so bili plitko sejani. Zdravo seme, ki je padlo globlje v zemljo, se s težavo in kasneje prebije na površje.

Koruzo redčimo, ko ima tri liste. Napačno je, če vršimo to na daljši rok. Storimo to naenkrat in dokončno. Po razredčenju koruzo okopamo 8 do 10 cm globoko, da izpodrežemo in uničimo plevel, da bi ne živel na račun koruze. V presledku okrog treh tednov sledita še drugo in tretje okopavanje. Vsako naslednje je globlje, le paziti je treba, da z okopalnikom ne poškodujemo korenin. Tretje okopavanje ima namen pripraviti v zemlji čim ugodnejše pogoje za vskrkavanje padavin, ki so rastlini potrebne zlasti ob cvetenju, a tudi kasneje. Osipavanje pa izvršimo nekaj tednov pred cvetenjem.

Pravilno razredčena in oskrbovana koruza si pravočasno nakopiči dovolj hrane, ki jo bo po cvetenju premestila v zrnje. Zato se bo skrajšal čas do zorenja. Če pa koruzo zanemarimo, si bo hrano pripravljala šele po cvetu, kar povzroči pozno zorenje.

Katero sorto naj sejemo? Razen že preizkušenih starih sort; konjskega zoba, debelozrnate in srednjezrnate trde koruze i. dr. smo tudi pri nas že uvedli križane (hibridne) sorte, ki so se dobro obnesle. Seveda so te sorte zahtevne. Kar velja za ostale koruzne sorte, velja v tem večji meri za te sorte: pravilno pripravljena zemlja in obilno gnojenje s hlevskim ter umetnimi gnojili.

Hibridnih sort je zelo veliko. Pri nas pridejo v poštev zgodnje in srednjepozne sorte, ki jih izberemo po nasvetu strokovnjakov, upoštevajoč vrsto zemlje, oziroma vzamemo takšno, ki je bila v bližini že preizkušena.

Pri setvi moramo paziti, da ne bo koruza pregosta. Na vsako rastlino naj pride okrog 40 kv. dm prostora, kar pomeni razdaljo med vrstami 80 cm, v vrstah pa 50 cm. Tako sajena koruza ima dovolj življenjskega prostora, so bolje razvija in da večji pridelek.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Bodite bolj hladnokrvni, sicer ne boste prodrli. Tri osebe so v vaših načrtih važne.

BIK (od 21. 4. do 21. 5.) Trenutki osamelosti in pobitosti bodo minili z uspešno akcijo. Nova poznanstva.

DVOJČKA (od 22. 5. do 20. 6.) Neodločnost ki vam bo dala misliti. Obisk ali vsaj najavljen prihod.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Dobre zamisli, ki bodo uredile nekoliko šepav dosedanji potek dogodkov.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Razmišljanje vam bo v utehe ob neuspehu, ki ga niste pričakovali.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Uravnoteženje duševnega razpoloženja in nenadni sklepi, ki bodo vam v prid.

TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Pazite, da vam ne naprtijo bremena, ki ga vaša pleča ne zmorejo.

SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Kar po tej poti dalje, je prava. Potrudite se, ker imate vi prav.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Napor bo rodil uspeh. Na vidiku popotovanje ali daljši izlet.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Neodločnost ali pa trma vam bi škodovala Izogibajte se razgovorov in pomenkov z osebami, ki odločajo.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Sicer neznatna razočaranja v finančnih zadevah. Vendar bo to malo trajalo

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Vnema za velikim dobičkom. Ne prenaglite se. Neka mlajša oseba bi vas rada speljala na napačno pot.

Goriško-beneški dnevnik

Veličastne proslave delavskega praznika prvega maja

Delovni ljudje goriške pokrajine zahtevajo mir, svobodo in zboljšanje življenjskih razmer

Izredno uspelo praznovanje v Doberdobu ob sodelovanju domače godbe in pevskega zbora

Po vseh večjih krajih naše pokrajine je delovno ljudstvo proslavljalo pod vodstvom Delavske zbornice pa tudi na lastno pobudo v skladu s tradicionalnimi navadami svoj praznik prvi maj.

Ena izmed najbolj uspelih prvomajskih manifestacij je bila po svoji pestrosti proslava v Doberdobu. Nanjo so se vaščani pripravljali dolgo časa, da bi tudi letos, kakor prejšnja leta, čim bolje uspela. Na trgu pred šolo so postavili visok mlaj, na katerem je vihrala rdeča zastava. Že navsezgodaj je zajelo vas praznično vzdušje, ki ga je še bolj povzdignila doberdobska godba. Godbeniki so namreč pri obhodu vasi igrali delavske pesmi in vabili ljudi na trg, kjer se je kmalu zbralo veliko število ljudi iz vseh delov Krasa, ki so imeli za to priliko nageljne v gumbnici.

Kot vsako leto so tudi letos položili k spominski plošči z imeni padlih šop cvetja, potem pa je Karel Černic pozdravil vse prisotne in podal besedo Miladinu Černetu, ki je rekel, da je praznik prvega maja star že 72 let in da se od takrat dalje delovni ljudje vsega sveta zavestno borijo za svoje pravice. Prvi maj je praznik vseh tistih, ki se borijo za boljše življenje in boljše delovne pogoje. Danes s hočejo lastiti pravico do praznovanja tega dne tudi tisti, ki so se še pred leti borili proti temu prazniku. To pa ne more spremeniti dejstva, da je in ostane prvi maj praznik tistih, ki delajo, ne pa tistih, ki ne delajo. Svoj govor je zaključil z vzklikom, naj živi prvi maj praznik dela in borbe za mir, za prijateljstvo in mirno sožitje med narodi.

Od tam je množica, pred katero je korakala doberdobska godba in igrala delavske pesmi, odšla na plesišče «pri Rožu», kjer je bil kratek kulturni spored, ki sta ga izpolnila mladi doberdobski pevski zbor, ki ga šele nekaj mesecev z velikim uspehom vodi pevovodja Verginella, ter mladi harmonikar Renato iz Jamelj.

Pevci so zapeli štiri pesmi: Oj, Doberdob, Triglav moj dom, Eno devo le bom ljubil in Delavski pozdrav. Zadnja pesem je bila odpeta ob spremstvu harmonikarja Renata. Vse pesmi so prisotne dobesedno vžgale. Odpete so bile z veliko mero dinamike, ki je privabila iz poslušalcev spontane aplavze. Ceprav je bil nastop neke vrste ognjeni krst mladega pevskega zbora, moramo priznati, da ga je uspešno prestal.

Mladi fantje so se potrudili in predstavili občinstvu pevski zbor, ki bo lahko ponesel svoj glas po vsej ožji domovini. Lahko rečemo, da so Doberdobci s tem zborom našli samega sebe. Pri tem ne moremo, ne da bi poudarili odločilne vloge njihovega pevovodje Albina Verginelle, ki je zborova duša in ki bo prav gotovo še presenetil s svojim zborom.

Nastop pevskega zbora pa ima še drugi pomen. Po uspelem gostovanju mladih sovodenjskih igralcev, ki so postavili pod vodstvom svojega režiserja Mirka Kuzmina na oder uspelo veseloigro, je to v razmeroma kratkem času drugi razveseljivi dogodek, ki jasno govori, da se je po dolgem času pričelo prosvetno delo na Goriškem prebujati.

Ostale slike bomo objavili v jutrišnji številki, ki jo lahko kupite v trafiki.

Še posebej pa si štejemo v čast, da na tem mestu javno pohvalimo jameljskega harmonikarja Renata, ki ga goriška javnost že pozna po njegovem uspelem nastopu na proslavi mednarodnega ženskega praznika 8. marca v Gorici. Tudi 1. maja je Renato zaigral nekaj poskočnih, ki so v modi v Sloveniji in ki jih tako pogosto slišimo po radijskih valovih. Zaigral jih je s takim doživetjem, da so nekatere priletne ženice, ki so že prekoračile 70. leto starosti, zaplesale ob njegovem igranju kot mladenke.

Ker vzgledi vlečejo, so se vsi prisotni kaj kmalu pričeli vrteti ob veselih poskočnicah.

Pevci in harmonikar ter številno občinstvo je potem napolnilo vaške gostilne, kjer se je še dolgo glasila prijetna pesem in glasba in kjer so se Kraševci (za tak praznik pridejo vsako leto v Doberdob tudi Slovenci iz Ronk, Selc in drugih krajev v «laškem») še dolgo prijetno zabavali.

Zborovanje v Gorici

Delavska zbornica je organizirala prvomajska zborovanja v Gorici, Tržiču, Gradiški, Gradežu in Krminu.

V Gorici je nad pet sto poslušalcem govoril poslanec Vittorio Marangone. Pred pričetkom njegovega govora je godba iz Doberdoba in Ronk igrala delavske pesmi. Govornik je prikazal gospodarski in socialni položaj v državi. Rekel je, da so bili sprejeti številni socialni zakoni, veliko pa jih še čaka odobritve. Doseženi so bili tudi številni sporazumi, mnogo kategorij pa se zanje še vedno bori; med temi so tudi kemični delavci in uslužbenci, električnih podjetij, ki bodo pričeli vsedržavno stavko 5. in 6. maja. Prikazal je nevarnost ameriške recesije in SET za italijansko nerazvito kmetijstvo in industrijo. Se posebej je govoril o položaju v CRDA in v SAFOG.

Zaradi uspešne sindikalne politike se v goriški pokrajini ne sklepajo več ločeni sporazumi, kot pred leti, kar je predvsem zasluga zavesti delavcev, pa tudi sindikalnih organizacij.

V goriški pokrajini je še vedno veliko neresnih vprašanj, kot na primer mladinska brezposelnost (2.300 mladincev pod 20 let šele išče prvo zaposlitev), poleg tega je tudi 7.000 brezposelnih. V desetih letih delovanja proste cone se je število brezposelnih zmanjšalo za 2.800 enot. To zmanjšanje je malenkostno in se lahko čez noč povrnemo v položaj, ki je bil pred desetimi leti, če pride do odpustov in suspenzij v CRDA in v SAFOG. Omenil je tudi slabo gospodarsko stanje občin od Rezije do Doberdoba in rekel, da je že skrajni čas, da se uzakonijo vse tiste pravice manjšine, ki jih predvideva ustava.

Na koncu je pozval občinstvo, naj 25. maja voli tako, da bo v parlamentu čimveč delavskih in kmečkih predstavnikov in čim manj predstavnikov velikih posestnikov in industrijcev. S tem bo mogoče odpraviti grožnje z odpusti v CRDA in SAFOG in brezposelnost v državi ter zboljšati življenjske razmere delovnih ljudi.

—«»—

«Bliski nad Mehiko» režiserja Eisensteina

Jutri zjutraj ob 10. uri bodo v kino dvorani Centrale predvajali za člane CUC film «Bliski nad Mehiko» sovjetskega režiserja Eisensteina, ki ga še danes, dvajset let po njegovi smrti, smatrajo za nedosegljivega.

* * *

Danes zvečer ob 18. uri bo v dvorani občinske glasbene šole v Ul. Oberdan violinski koncert umetnika Franca Gulija.

—«»—

Izlet v Istro

Prvega maja je veliko Pevmcev, Oslavcev in Štmavercev odšlo z avtobusom na enodnevni izlet v Istro. Gorico so zapustili pri Rdeči hiši. Obiskali so Koper, Izolo, Piran in Portorož. Vsepovsod jih je spremljala dobra volja. Ker so imeli tudi zelo lepo vreme, je bil izlet pravi užitek. Vrnili so se opolnoči.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Orožje slave», S. Granger, cinemascope v barvah.

VERDI. Pričetek predstav ob 16., 18.45 in 21.30: «Sajonara». M. Brando in Miko Taka, cinemascope v barvah.

VITTORIA. 17.15: «Trapez življenja», R. Hudson, cinemascope.

CENTRALE. 17.00: «Sužnji ljubezni: Amazonka», D. Taylor in G. Segale, cinemascope v barvah.

MODERNO. 17.00: «Zasedba stotih puščic», technicolor.

9. maja seja občinskega sveta

V petek 9. maja bo seja občinskega sveta, na kateri bodo sprejeli demisijo svetovalca MSI Ettora Cana, ki ga bo nasledila svetovalka Mondolgo. Na seji občinskega odbora, na kateri so pripravljali dnevni red občinske seje, so govorili tudi o vprašanjih javne vzgoje.

—«»—

Tri minute pred koncem Juventina izgubila

Če bi igralci Juventine tri minute pred koncem tekme pri rezultatu 0:0 ne postali lahkomiselni, bi lahko še obdržali neodločen rezultat. Ker pa so bili preveč prepričani, da je usoda Edere iz Trsta že zapečatena, so morali zadnje minute položiti orožje. Kakšna škoda!

Za tekmo je vladalo veliko zanimanje. Na štandreškem igrišču se je zbralo poleg domačinov tudi precej Tržačanov, ki so prišli navijat za svoje moštvo. Tekma je bila vseskozi precej enakovredna. Domačini so bili prvih trideset minut celo v terenski premoči, ki pa je nisc znali izkoristiti. Enkrat so streljali v prečko.

Tri minute pred koncem sta se igralca Edere z nevarnim prodorom naenkrat znašla pred Caffarellijevim golom; Tiepolo je poslal v mrežo neubranljivo žogo, ki je ohranila Ederi prvo mesto v klasifiki. Tudi Libertas je z zmago nad Sant'Anno s 4:0 ohranila drugo mesto. Fortitudo je na tretjem mestu. Naslednjo tekmo bo Juventina igrala proti zadnjeplasirani ekipi v S. Cancianu.

—«»—

Volilno zborovanje v Štandrežu

V sredo zvečer je bilo v Štandrežu volilno zborovanje KPI, na katerem sta govorila Kodrič iz Trsta in Poletto iz Gorice. Kodrič je obsežno razpravljal o kmečkih vprašanjih Poletto pa je govoril o nastopih stranke v korist pevnskih najemnikov in štandreških najemnikov mirnskega letališča. Prikazal je namere goriških krogov okoli trgovinske zbornice, ki so z nacionalističnimi gesli utemeljevali nujnost proste cone. Govornik je s tem v zvezi rekel, da so gospodarsk krogi z zapeljevanjem italijanskega delovnega ljudstva pod geslom: udarj po Slovencih, težiti po okrnitvi svojih ekonomskih privilegijev na škodo vsega delovnega ljudstva.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 23,2 stopinje ob 15. uri, najnižjo 5,6 stopinje ob 6. uri.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Alesani, Ulica Carducci 12, tel. 2268.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Italijansko nogometno prvenstvo

Na šestih igriščih A lige dramatična bitka za rešitev

Triestina v Novari - Bari in Venezia doma proti Monzi oz. Palermu

Možnosti za rešitev pred izpadom iz A lige so z vsakim kolom manjše, zato je razumljivo, da je borba vedno bolj napeta, vedno bolj zagrizena in dramatična. Enajstorici, nad katerimi visi nevarnost izpada kot Damoklejev meč, je še vedno precej in dve med njimi — Udinese in Lazio — se bosta tokrat pomerili v direktnem srečanju. Rimljani imajo trenutno sicer dve točki več, kar pa je lahko tudi samo optična prevara. Dejstvo je namreč, da bi jih poraz v Vidmu potisnil znatno navzdol, na njihovo mesto pa bi se povzpela Udinese, pred katero bi se tako odprle precej bolj rožnate perspektive, kot pa jih ima sedaj. Toda srečanj s podobno važnostjo je še več. Genoa in Atalanta, ki imata po 25 točk, bosta sprejeli v goste Inter oz. Bologno. Res je sicer, da sta tako Inter s 30 kot Bologna z 29 točkami precej na varnem, res pa je tudi, da to še ne pomeni, da ne bosta v jutrišnji srečanji vložili vse svoje sposobnosti in skušali prinesti domov vsaj po eno točko. Po drugi strani pa je zmaga tako za Genoo kot za Atalanto življenjske važnosti in da se tega obe enajstorici zavedata, dokazujeta že sama rezultata zadnjega kola, v katerem je uspelo Atalanti blokirati slavni Juventusov napad, Genoi pa pobrati cel izkupiček v Veroni.

Za Verono so nastopili črni dnevi in preostala kola ji ne obetajo nič dobrega, začenši že kar z jutrišnjim, v katerem se bo na tujem igrišču srečala z Milanom. Praktičnih možnosti za uspeh skoraj nima, niti za polovičnega ne, toda žoga je okrogla in kdo ve, če ne bo ravno iz Milana prišlo presenečenje kola. V podobnem položaju je Sampdoria, ki bo gostovala v Neaplju. Napoli še ni posebno siguren na svojem drugem mestu, zato si ga bo skušal utrditi na skodo Sampdorie, katera pa ima tudi vse razloge, da mu to prepreči in da si zagotovi vsaj eno točko, če bi že dve bili nedosegljivi. In končno je tu še Spal, ki bo sprejel v goste Padovo. Za njiju velja skoraj dobesedno isto kot za Napoli in Sampdorio.

Preostala tri srečanja: Juventus - Fiorentina, Lanerossi-Torino in tudi Roma - Alessandria imajo le prestižno vrednost.

* * *

V B ligi so v ospredju pozornosti pravzaprav samo tri tekme, v katerih so angažirane štiri enajstorice z vrha in ki imajo lahko bistven pomen za končni vrstni red.

Triestina, ki mora v prihodnjih štirih kolih kar tri tekme odigrati na tujih igriščih, bo gostovala v Novari. Res je sicer, da ima tržaški ligaš 5 točk prednosti pred Barijem in 7 pred Venezio in da mu po teoretičnem računu zadoščajo samo še 4 točke za ohranitev prvega mesta, toda prav tako je tudi res, da še ni nastopil čas, ko bi smel svoje nasprotnike, pa čeprav bi bili s spodnjega konca lestvice, podcenjevati. In z Novaro se ne kaže šaliti. V prvi tekmi v Trstu je dosegla neodločen rezultat 0:0 in če nas spomin ne vara, je tudi pokazala, kako je treba igrati, v zadnjem kolu pa je odpravila spoštovanja vrednega Marzotta kar s 3:0. Zatorej: Triestina pozor!

Bari bo sprejel v goste Monzo, katera ima še vedno precej lepe teoretične možnosti za osvojitev drugega mesta. Favorit je seveda Bari, tembolj ker mora skrbno paziti, da mu ne prekriža računov Venezia, ki bo jutri sprejela v goste Palermo. Skratka, gre za tekmi, katerih važnost za zasedbo drugega mesta je očitna.

—«»—

Triestina v Novaro

Z lahnim kondicijskim treningom je Triestina včeraj zaključila svoje medtedenske priprave za jutrišnji nastop v Novari. Treninga se je udeležil tudi Beltoni, ki pa zaradi operacije na prstu še ne bo mogel nastopiti.

Danes zjutraj ob 8. uri je odpotovala v Novaro naslednja formacija:

Bandini, Brach, Castano; Petagna, Varglien, Rimbaldo; Szoke, Mazzero, Milani, Petris, Renosto. Rezerva: Attilli.

—«»—

Atalanta-Bologna	1
Genoa-Inter	1
Juventus-Fiorentina	1 X
L. R. Vicenza-Torino	1 X
Milan-Verona	1
Napoli-Sampdoria	1 X
Roma-Alessandria	1
Spal-Padova	1 X 2
Udinese-Lazio	1 X 2
Cagliari-Catania	1
Lecco-Zenit Modena	X
Legnano-Vigevano	1 2
Reggiana-Pro Vercelli	X
Foligno-Varese	X
Ignis-Atala	2

32. kolo diletantov

V 32. kolu nogometnega prvenstva diletantov, so bili doseženi naslednji rezultati: Amoco - Fortitudo 1:0, Libertas-Sant'Anna 4:0, Juventina-Edera 0:1, Ronchi - San Canciano 4:2, Muggesana - Mossa 3:0, P.Romans-R.Silver 2:1, S. Giovanni - Cava Romana 0:0.

—«»—

Modena - Palermo 1:2

MODENA, 2. — V zaostali nogometni tekmi B lige je Palermo premagal Modeno z 2:1 (1:1). Oba gola za Palermo je dosegel Vernazza.

* * *

BUSTO ARSIZIO, 2. — V anticipirani nogometni tekmi C lige je Salernitana premagala Pro Patrio s 3:2.

Športni dogodki v Jugoslaviji

Jugoslovanska reprezentanca zmagala v Tuzli z 8:1 (2:0)

Tekma je veljala kot trening za srečanje z Anglijo 11. t.m. v Beogradu

SARAJEVO, 2. — Jugoslovanska nogometna reprezentanca je v okviru priprav za srečanje z Anglijo, ki bo 11. maja v Beogradu, premagala enajstorico «Slobode» iz Tuzle z rezultatom 8:1 (2:0). Trenirnga v Tuzli so se udeležili naslednji reprezentanti: Beara, Krivokuća, Šijaković, Tomić, Crnković, Milutinović II., Šantek, Zebec, Popović, Milutinović I., Rajkov, Veselinović, Pašić, Šekularac, Boškov, Mujić.

—«»—

Partizan - C. zvezda 2:0

BEOGRAD, 2. — V tradicionalni prvomajski nogometni tekmi je Partizan premagal C. zvezdo z rezultatom 2:0 (1:0).

Pred tekmo je bil lahkoatletski ekipni troboj med Partizanom, C. zvezdo in Dinamom iz Zagreba. Zmagal je Partizan z 91,5 točkami pred C. zvezdo s 83 in Dinamom z 72,5 točkami. Boljši rezultati: 110 m ovire Petrušić 14"4, 300 m Grujić 35"0 (nov državni rekord).

* * *

BEOGRAD, 2 — Jugoslovanska nogometna zveza je določila, da bodo v tekmovanju za podonavski nogometni pokal sodelovali Partizan, Radnički, C zvezda in Vojvodina

—«»—

Argentina - Urugvaj 2:0

BUENOS AIRES, 2. — V povratni nogometni tekmi je argentinska reprezentanca premagala urugvajsko z 2:0. Zaradi grobe igre je moral sodnik izključiti pet igralcev. Prišlo je tudi do pretepov na igrišču in med gledalci.

—«»—

Puppo tajnik tehničnega sektorja

RIM, 2. — Tajništvo FIGC je sporočilo, da je po razgovoru s predsednikom ing. Barassijem, Sandro Puppo sprejel funkcijo tajnika tehničnega sektorja FIGC.

—«»—

Zopet tujci...

RIO DE JANEIRO, 2. — V Sao Paolu bivajoči Italijan De Santoli je izjavil, da ga je vodstvo Napolija pooblastilo za pogajanja s klubom Palmieras iz Sao Paola za angažma znanega brazilskega nogometaša Renatinna. Napoli naj bi za odkup nogometaša ponudil 2 milijona cruzierosov Palmierasu in 1 milijon igralcu.

* * *

DUNAJ, 2. — Voditelji Lanerossija naj bi začeli na Dunaju pogajanja za eventualni angažma srednjega napadalca «Sportcluba» in avstrijske reprezentance, Hofa. Hof bo lahko dal dokončen odgovor šele po zaključenem avstrijskem prvenstvu.

—«»—

Tenis v Neaplju

NEAPELJ, 2. — V nadaljevanju mednarodnega teniškega turnirja v Neaplju so bili doseženi naslednji rezultati:

Posamezniki (četrtfinale): Rose (Avstral.) - Darmon (Fr.) 11:9, 6:4, Davidson (Sved.) - Woodcock (Avstral.) 7:5, 7:9, 6:1, Pietrangeli (It.) - Merlo (It.) 6:2, 2:6, 6:3, Ayala (Cile) - Sirola (It.) 8:6, 8:6.

Posameznice (četrtfinale): Ramirez (Meh.) - Hellyer (Avstralija) 6:3, 6:2, Arnold (ZDA) - Snow (ZDA) 6:2, 6:0, Bueno (Braz.) - Vollmer (Nem.) 6:3, 6:1, Segal (J. Afr.) - Migliori (It.) 6:2, 7:5.

Moške dvojice (četrtfinale): Rose-Woodcock (Avstralija) - Krishnan-Kumar (Ind.) 6:4, 7:5, Ayala-Segal (Cile-Afr.) - Maggi-Fachini (It.) 6:3, 10:8, Jancso-Pirro (Madž.-It.) - Llamas-Contreras (Meh.) 1:6, 6:3, 6:3, Pietrangeli-Sirola (It.) - Ali-Aguire (Ind.-Cile) odstop.

KOLESARSTVO

Ciklomotoristična dirka po Italiji

Sabbadin in Baldini zmagovalca dveh poletap včerajšnje 3. etape

V splošni klasifikaciji prevzel vodstvo Moser pred Fallarinijem

LECCE, 2. — Fallarini, ki je prevzel vodstvo po včerajšnji drugi etapi, je moral danes prepustiti vodilno mesto v splošni klasifikaciji ciklomotorističke dirke po Italiji Aldu Moserju, ki je tako na dirkališču v Brindisiju kot na dirkališču v Lecce pokazal, da razpolaga z znatno boljšo fizično kondicijo kot vsi njegovi tekmeci vključno s Poblettom, ki je izgubil dragocene sekunde ravno v vožnji za motorji, ki je bila doslej njegova specialiteta.

Današnja tretja etapa Bari-Lecce je bila razdeljena v dve poletapi. V prvi od Barija do Brindisija (114 km po cesti in 18.900 m za motorji) je zmagal Sabbadin (It.), ki se je v splošni klasifikaciji pomaknil znatno više. Zaradi odstopa Montija in Anastasija je startalo le še 39 kolesarjev. Pri 22. km je bilo že v vodstvu 9 dirkačev, med katerimi je bil tudi Sabbadin. Na tem mestu so ušli iz glavnine se Moser, Wagtmans in Reitz, katerim se je kmalu pridružil tudi Poblet. V naslednjih kilometrih so se spustili za ubežniki še Koblet, Graf, Baldini, Bover, Azzini in Lauwers in kmalu je prišlo do formiranje skupine dvajsetih kolesarjev, katerih tempo je poslej nekoliko popustil. S tem so se okoristili Picot, Sabbadin in Gouget, ki so pri 57. km imeli 3'15" naskoka pred ostalimi, pri 78. km pa 3'25" pred Ronchinijem in celo 5'20" pred glavnino.

V Brindisi so ubežniki privozili s prednostjo 4'22" pred Ronchinijem, 6'20" pred Poblettom in 7'17" pred Baldinijem in ostalimi in se s temi razmahi tudi priključili k motorjem. Na dirkališču se je takoj vnela bitka med Sabbadinom in Picotom, v kateri je zmagal Sabbadin, medtem ko so borbo za splošno klasifikacijo vodili Fallarini, Moser, Hoewenaers in Poblet. V prvih krogih je vodil Spanec, nato pa je silovito potegnil Belgijec in za njim oba Italijana. Z največjim naporom je končno v zadnjih metrih Moserju uspelo prehiteti Fallarinija in si zagotoviti prvo mesto v splošni klasifikaciji.

Druga poletapa Brindisi - Lecce je bila kot nalašč za hitrostne dirkače, saj je bila v celoti dolga le 61 km, od katerih 40 po cesti in 21 za motorji.

Tempo je bil takoj po startu izredno hiter in po kakih 10 kilometrih je ostal v vodstvu samo Van Est. Potem se je spustil za njim Baldini in ga kmalu dohitel. Po 5 km sta imela Van Est in Baldini 1'35" naskoka pred prvimi zasledovalci. Še preden se je glavnina utegnila zganiti sta se Baldini in Van Est, ki sta prvih 40 km prevozila s povprečno hitrostjo 45,252 km na uro, že priključila k motorjem 1'52" pred prvimi zasledovalci in 4'25" pred glavnino. 2100 m dolgo dirkališče so morali kolesarji prevoziti desetkrat. Vsi najboljši v skupini so kmalu dohiteli skupino pred njimi in začeli ogrožati tudi vodilno dvojico, toda Baldini je z odlično vožnjo ohranil prvo mesto 33" pred Albanijem, ki je v zadnjem hipu prehitel Van Esta, 1'47" pred Pellegrinijem, 2'20" pred Reitzem in 2'48" pred Poblettom ki je v splošni klasifikaciji prehitel Sabbadina, medtem ko je Moser z zaostankom 3'17" lahko obdržal prvo mesto v splošni klasifikaciji.

Vrstni red v I. poletapi Bari-Brindisi:

1. Sabbadin (It.) 132.900 km v 2.55'28" s povprečno hitrostjo 45.486 km (114 km po cesti v 2.33'3" s p. h. 44.708 km); 2. Picot (Fr.) z zaostankom 10". 3. Gouget (Fr.) 1'19". 4. Hoevenaers (Bel.) 5'13", 5. Moser 5'16", 6. Pellegrini 5'32", 7. Fallarini 5'58", 8. Poblet (Sp.) 6'1", 9. Bover (Sp.) 6'34", 10. Christian (Avst.) 6'37", 11. Reitz 6'41", 12. Wagtmans 6'53", 13. Bover 6'55", 14. Ronchini 7'1" 15. Van Est 7'2".

Vrstni red v II. poletapi Brindisi - Lecce:

1. Baldini 61 km v 1.18'15" s p. h. 46.773 (40 km po cesti v 53'2" s p. h. 45.252 km); 2. Albani z zaostankom 33" 3. Van Est (Hol.) 36", 4. Pellegrini 1'47" 5. Reitz (Nem.) 2'20", 6. Poblet (Sp.) 2'48", 7. La Cioppa 2'53", 8. Tognaccini 2'54", 9. Chacon (Sp.) 2'55" 10. Hoevenaers (Bel.) 3'13", 11. Bonariva 3'17", 12. Moser 3'17", 13. Vaucher (Sv.) i. e., 14. Post (Hol.) 3'18", 15. Boni 3'25".

Splošni vrstni red po 3. etapi:

1. Moser 19.25'37", 2. Hoevenaers 44" 3. Fallarini 45", 4. Poblet 6'51", 5. Sabbadin 7'55", 6. La Cioppa 9'7", 7. Boni 19.40'6" 8. Azzini 19.41' in 27", 9. Christian 19.42'58", 10. Bonariva 19.43'18", 11. Ronchini 19.43'19", 12. Baldini 19.43'31", 13. Bover 19.44'39" 14. Ciampi 19.44'40", 15. Reitz 19.45'43".

Baffi zmagovalec 3. etape «Vuelte»

SARAGOZZA, 2. — V tretji etapi kolesarske dirke po Španiji, Pamplona - Saragozza (244 km) je zmagal Italijan Baffi v času 7.00'25". V splošni klasifikaciji vodi Belgijec Couvreur.

Vrstni red v 3. etapi: 1. Baffi (It.) 7.00'25", 2. Kersten (Ho.) 7.02'21", 3. Iturat (Sp.) 7.6'38" in z istim časom Maule (It.), Luyten (Bel.), 6. Suarez (Sp.), 7. Mahé (Fr.), 8. Stablinski (F.), 9. Bibigoni (Sp.).

Splošni vrstni red: 1. Couvreur (Bel.), 2. Bahamontes (Sp.), 3. Barbosa (Port.), 4. Suarez (Sp.), 5. Lorono (Sp.), 6. Azpuru (Sp.), 7. Stablinski (Fr.) in Mahé (Fr.), 9. Fornara (It.), 10. Luyten (Bel.).

—«»—

Italijan Bariviera zmagal v prvi etapi «Varšava - Praga»

VARŠAVA, 2. — V prvi etapi kolesarske dirke diletantov Varšava - Berlin - Praga, ki je potekla na 110 km dolgi krožni progi okrog Varšave, je zmagal Italijan Bariviera s časom 2.35'19".

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL
predvaja danes 3. t. m. ob 19.30 uri Metro film:
Jutri se bom jokala
(Piangerò domani)
Igra SUSAN HAYWARD

Kino na Opčinah
predvaja danes 3. t. m. ob 18. uri barvni film:
«Nož na vrat»
(Il coltello sotto la gola)
Igrajo: JEAN SERVAIS, MADELEINE ROBINSON

VLADIMIR BARTOL — 65.

ALAMUT

Hasan je planil na noge, kot da ga je pičila kača. Začel je letati po sobi in je na glas vpil:

«Ne spominjaj me tega zagovednega teleta! Moja ustanova temelji na razumu, ne pa na bedastih predsodkih! Sin! Sin! Kakšen sin neki? Mar naj poženem to svojo krasno zamisel k vragu s tem, da jo zapustim bedaku, ki ga je zabaven slučaj naredil za mojega sina? Tu se že rajši ravnam po zgledu rimske cerkve, ki si postavlja na čelo samo najsposobnejše. Vladavine, ki se opirajo na kri in rod, gredo kmalu rakovo pot. Rimska ustanova pa traja že tisoč let! Sinovi? Bratje? Po duhu ste mi vi sinovi in bratje. Duh pa je, ki je bil spočetnik moje zamisli.»

Velika daija sta se skoraj prestrašila.

«Če bi bil vedel, da te bom s svojo opazko tako razburil, bi bil gotovo molčal,» je dejal Buzruk Umid. «Toda kje sem si mislil, da so tvoji nazori glede krvi in nasledstva tako... no, tako svojevrstni.»

Hasan se je nasmehnil. Malce ga je bilo sram, da je bil tako vzrojil.

«Tudi jaz sem še nekaj polagal na krvne vezi, ko sem se vrnil iz Egipta,» je odvrnil, nekako opravičujoče se. «Privedli so mi sina, ki je bil lep in močan, da ga je bilo veselje pogledati. — ‚Svojo mladost boš gledal v njem,' sem si rekel. Vzel sem ga v svojo šolo in... kako naj vama dam razumeti svoje razočaranje? Kje je bila ona strast po spoznavanju resnice, kje je bil oni klic navzgor, ki sta pretresala mojo dušo, ko sem bil v njegovih letih?! Niti sence nisem zasledil v njem. Za uvod sem mu rekel: ‚Koran je knjiga s sedmimi pečati.' Odvrnil mi je: ‚Meni ni, da bi jo odpečatil.' — ‚Toda ali te ne mika, da bi odgonetil skrivnost, ki je le malokomu znana?' ‚Ne, prav nič me ne mika.' — Ta brezbrižnost mi je bila nerazumljiva. Da bi ga ganil, sem mu pripovedoval svoje mladostne borbe. ‚In kaj imaš zdaj od tega, da si se toliko pehal?' To je bil ves vtis, ki ga je očetova izpoved naredila na sina. Da bi ga porazil, da bi ga vrgel iz njegovega miru, sem sklenil, da mu zaupam našo poslednjo skrivnost. ‚Ali veš, kaj uči naš nauk kot najvišje spoznanje?' sem mu zaklical. ‚Nič ni resnično, vse je dovoljeno.' Zamahnil je z roko. ‚S takimi stvarmi sem se ukvarjal, ko mi je bilo štirinajst let.' Spoznanje, katerega sem se trudil jaz doumeti vse življenje, za katerega poslednjo potrditev sem tvegal vse nevarnosti, obiskal vse šole, proučil vse modrijane, to spoznanje je on doumel in z njim opravil s svojim štirinajstim letom. ‚Nemara je bil že rojen tako moder?' sem se vprašal. Toda razumel ni niti najpreprostejših nalog znanosti. Ogorčen sem bil nad tolikšno topostjo. Izročil sem ga Huseinu Alkeiniju, da mu služi kot prostak.»

Velika daija sta se spogledala. Buzruk Umid je pri tem pomislil na svojega sina Mohameda, ki ga je nežno ljubil. Ali ga ni hotel poslati Hasanu v šolo, da bi postal fedai? Zagomazelo ga je po hrbtu.

Abu Ali je vprašal:

«Prej si dejal, Ibn Saba, da temelji naša ustanova na razumu. Kaj si pravzaprav mislil s tem?»

Hasan je sklenil roke na hrbtu in začel hoditi počasi gori in doli.

«Zamisel moje vladavine ni povsem nova,» je dejal. «Pred devetdesetimi leti je nekaj podobnega poizkusil v Kairu kalif Hakim Prvi, ko se je proglasil za učlovečenega boga. Toda ta samovoljna imenitnost mu je očitno stopila v glavo. V možganih se mu je zmešalo, da je naposled sam verjel v svoj božanski izvor. Zato so nam pa njegovi dalji zapustili tem dragocenejše izročilo. Mislim namreč na naš vrhovni izrek, ki je služil tudi že Hakimu pri njegovem dejanju in nehanju.»

«Ali se ti ne zdi, Ibn Saba,» je menil Abu Ali, «da je to naše načelo, odkar je toliko ljudi doznalo zanj, precej izgubilo na svoji vrednosti?»

«V modrosti, da ni nič resnično in da je vse dovoljeno, tiči neka čudna dvoreznost, kot sem vama bil pravkar pokazal na žalostnem primeru s svojim sinom. Tistemu namreč, ki mu ni po prirodi namenjena, pomeni samo skupek praznih besed. Kdor pa je rojen zanj, temu lahko postane zvezda vodnica v njegovem življenju. Karmati in Druzi, iz katerih je izšel tudi Hakim Prvi, so poznali devetero stopenj, skozi katere so se morali preboriti njihovi učenci. Njihovi dalji so snubili pristaše s pripovedkami o Alijevi rodbini in Mahdijevem prihodu. Večina tako pridobljenih se je zadovoljila s temi preprostimi bajkami. Stremljivejši so izpraševali dalje in njim se je tolmačil koran kot neka čudežna prispodoba za velike skrivnosti. Kdor še ni bil zadovoljen, temu je učitelj omajal vero v koran in v islam sploh. Če je hotel kdo še dalje, je izvedel, da so si vere po svoji pravilnosti ali nepravilnosti enake. Dokler ni končno nekaj redkih izbrancev bilo zrelih, da se jim posreduje najvišje načelo, ki temelji v zanikovanju vseh naukov in izročil. Ta stopnja zahteva od moža najvišjo hrabrost in največjo moč. Zakaj namenjeno mu je, da bo prebil vse svoje življenje brez trdnih tal pod nogami in brez sleherne opore. Zatorej se ni bati, da bi to načelo izgubilo na učinkovitosti, če so mnogi izvedeli zanj. Večina ga itak nikoli ne bo doumela.»

(Nadaljevanje sledi)